

Aktuality Zväzu

Ročník XXIX. ~ Číslo II

Jun 2020

ISSN 1338 – 7960

Rada zväzu privítala
ministra školstva

Stretnutie v Prezidentskom
paláci

Zmeny legislatívy v dôsledku
pandémie COVID-19

Pandémia COVID-19
na VVŠ a PRO

Povinnosti zamestnávateľa
v oblasti BOZP počas
obdobia pandémie COVID-19

Príhovor predsedu

Vážené kolegyně,
vážení kolegovia,

obdobie pandémie, ktoré prežívame, je náročné. Zvlášť v školstve, kde od polovice marca 2020 bolo vyučovanie zabezpečované dištančnou formou takmer na všetkých typoch škôl. Pedagogickí a odborní zamestnanci museli nabehnúť na nový režim vyučovania. Podľa informácií, ktoré máme, je forma dištančného vzdelávania náročnejšia ako prezenčná forma. Ďakujeme všetkým pedagogickým, odborným a nepedagogickým zamestnancom za ich prácu v čase pandémie!

Funkcionári OZ PŠaV boli aj v tomto období neustále k dispozícii svojim členom pri riešení nových problémov v nových podmienkach spôsobených koronakrizou. Naša činnosť a priority ostali neobmedzené. Najdôležitejšie v tomto období sú pracovnoprávne vzťahy, platy zamestnancov a poradenstvo členom v týchto oblastiach. V čase krízy sme zaznamenali aj zvýšený záujem nečlenov o služby a rady našich právnikov a o vstup do odborového zväzu. Ani jeden zamestnanec školstva nám nie je ľahostajný, ale na komplexné služby zo strany zväzu majú nárok iba členovia. Nečlenov sme informovali o výhodách vyplývajúcich z členstva a o tom, aké dôležité je byť súčasťou silnej organizácie, ktorá sa za nich v ťažkom období postaví.

Aktuálna situácia zvýraznila problém, na ktorý dlhodobo upozorňujeme, a to nejednotný systém financovania škôl a školských zariadení. Neustále rieši-

me otázky zachovania plátov či hrozbu zhoršenia financovania škôl a školských zariadení. Pomáhame našim členom a pri tom sa často stretávame s nezmyselnými a nekompetentnými postojmi zamestnávateľov a zriaďovateľov. Najvýraznejšie ekonomické problémy vidíme pri originálnych kompetenciách samospráv, pod ktoré spadajú základné umelecké školy, materské školy, školské kluby detí, školské jedálne, školské internáty či centrá voľného času. Tie sú financované samosprávami z príjmov z podielových daní, pri ktorých je predpokladaný pokles o viac ako 5 %. Požiadali sme ministra školstva a ministra financií o riešenie. Na tento účel vláda SR schválila použitie 66 miliónov eur zo štrukturálnych fondov EÚ. Vyplácanie zabezpečuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe stanovených kritérií. Realizácia by mala nastať pravdepodobne v mesiaci júl.

Východiská vyjednávania novej kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa budú závisieť od ekonomickej situácie štátu. Benefity v kolektívnej zmluve, ktoré boli doteraz dosiahnuté, chceme však zachovať.

Vážené odborárky, vážení odborári, prajem vám všetkým pevné zdravie, pohodu a zaslúžené dni dovoleníek po takom náročnom školskom roku.

Ing. Pavel Ondek,
predseda OZ PŠaV
na Slovensku

Obsah

Z činnosti zväzu

Rada zväzu privítala ministra školstva	3
Stretnutie v Prezidentskom paláci	4
Rokovanie s predstaviteľmi asociácií pôsobiacich v regionálnom školstve	5
Rokovanie s predstaviteľmi reprezentácií pôsobiacich vo vysokom školstve	6

Z činnosti združení

Stretnutie k stravovaniu a ubytovaniu na univerzitách Pandémia COVID-19 na VVŠ a PRO	8
	9

Nové právne predpisy

Zmeny legislatívy v dôsledku pandémie COVID-19	11
--	----

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Povinnosti zamestnávateľa v oblasti BOZP počas pandémie COVID-19	13
--	----

Môj názor na vec

Aj toto sa deje na Slovensku	14
Niekoľko slov o EXOD-e	20
Vyučovanie počas pandémie COVID-19	24
Pomoc odborárom mesta Stará Turá	24

Ministri školstva po roku 1989

	16
--	----

Aktuálne o školstve

M. Filipová: Naším cieľom je odstrániť segregáciu rómskych detí	19
---	----

Odborné recenzované príspevky

Využitie metódy jigsaw a brainstorming vo vyučovacom procese	25
Online detstvo ako determinant súčasnej smutnej generácie	28
Rekreačné zariadenie CROCUS	31
Rekreačné zariadenie Čingov	32

*Príjemné prežitie letných prázdnin vám praje
redakcia časopisu Aktuality zväzu*

Rada zväzu privítala ministra školstva

Dňa 18. júna 2020 sa v rekreačnom zariadení Crocus v Kežmarských Žľaboch uskutočnilo rokovanie Rady OZ PŠaV na Slovensku. Členovia rady zväzu pod vedením predsedu Pavla Ondeka privítali ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Branislava Gröhlinga spolu s generálnou riaditeľkou sekcie financovania regionálneho školstva Janou Sládečkovou, vedúcou oddelenia financovania vysokých škôl Beatou Gondárovou a ďalšími zamestnancami ministerstva.

Minister školstva na úvod poďakoval za pozvanie a zhrnul svoje doterajšie aktivity na ministerstve, ktoré boli z veľkej časti spojené s riešením prevádzky škôl a školských zariadení počas pandémie. Informoval o plánovaných legislatívnych zmenách najmä v súvislosti so školským zákonom, zákonom o fi-

nancovaní a zákonom o vysokých školách. Upozornil na potrebu presunu všetkých zdrojov financovania naspäť pod kapitolu ministerstva školstva, čím by sa podľa jeho slov napravila chyba, ku ktorej došlo v rámci projektu ESO.

V následnej diskusii otvorili členovia rady zväzu témy, ktoré v súčasnosti najviac zaujímajú zamestnancov školstva ako napríklad: tzv. obedy zadarmo, dobrovoľnosť nástupu do škôl po pandémii, dotácia pre materské školy, príspevok na rekreáciu, nedostatočné financovanie niektorých školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti okresných úradov, nízke normatívy pre gymnáziá, bezpečnosť na školách, problémy vo financovaní škôl a školských zariadení počas prerušenej prevádzky najmä v rámci originálnych kompetencií samospráv, čiastočne chýbajúce usmernenia pri obnovení prevádzky, prevádzka materských škôl počas letných prázdnin, rizikové skupiny zamestnancov, hrozba krátenia plátov zamestnancov na vysokých školách, predpoklady valorizácie plátov zamestnancov v najbližších rokoch, verejné

obstarávania učebníc, atď.

Minister vo svojich reakciách na jednotlivé otázky uviedol, že pri obedoch „zadarmo“ sa plánuje zmena od roku 2022, aby bol príspevok na stravu poskytnutý priamo rodičom. V súvislosti s nástupom do škôl uviedol, že sa ministerstvo riadilo odporúčaniami hlavného hygienika. Pri dotácii pre materské školy informoval, že od 22. 6. bude možné vyplniť elektronicky žiadosť o príspevok na mzdy zamestnancov za tri a pol mesiaca. Na príspevok na rekreáciu je podľa slov ministra momentálne vyčlenených 5 miliónov eur a ministerstvo plánuje riešiť tento príspevok systémovo, prípadne aj ako účelovo viazanú časť v normatíve. Ďalej potvrdil, že platy zamestnancov na VŠ sa tento rok krátiť nebudú, normatívy pre gymnáziá sa budú prehodnocovať a tiež naznačil možnosti valorizácie plátov všetkých skupín zamestnancov v ďalších rokoch, ktorá však bude podmienená nevyhnutnou optimalizáciou siete škôl.

Generálna riaditeľka sekcie financovania regionálneho školstva Jana Slá-

dečková a vedúca oddelenia financovania vysokých škôl Beata Gondárová následne prezentovali výsledky štatistického zisťovania o zamestnancoch a mzdách v regionálnom školstve a na vysokých školách v 1. štvrtroku 2020, ako aj porovnanie počtu zamestnancov a mzdových prostriedkov za roky 2018 a 2019. V diskusii k uvedenému materiálu reagovali členovia rady zväzu najmä k témam ako príspevky na rekreácie, povinná predškolská dochádzka, eduzber či spôsob využitia dotácie pre materské školy.

Po odchode zástupcov ministerstva prerokovala rada zväzu každoročnú správu o činnosti odborovej kontroly nad stavom BOZP na školách a v školských zariadeniach, prehľad o použití dotácie na rekreačné pobyty či vyhodnotenie plnenia programu a cieľov zväzu za rok 2019. Na záver rada schválila finálny návrh dokumentov, ktoré budú predložené delegátom na VIII. zjazde OZ PŠaV v novembri 2020.

Text a foto: Mgr. Juraj Stodolovský, vedúci úradu zväzu

Stretnutie v Prezidentskom paláci

V stredu 10. júna 2020 sa v Prezidentskom paláci v Bratislave uskutočnilo stretnutie vedenia zväzu s riaditeľom odboru vnútornej politiky Kancelárie prezidenta republiky Dušanom Jaurom a so zamestnancami odboru Jurajom Kačúrom a Andrejom Schulczom. Vzhľadom na vysokú vyťaženosť pani prezidentky Zuzany Čaputovej sa realizovalo stretnutie na úrovni riaditeľa odboru vnútornej politiky, ktorý si vypočul podnety a návrhy vyplývajúce z aktivít OZ PŠaV na Slovensku. Predseda zväzu Pavel Ondek priblížil aktivity zväzu zamerané na zamestnanosť a platové podmienky, sociálnu politiku, ochranu práce súvisiacu s BOZP a profesijný rozvoj v školstve. Zamerail sa na pracovné aktivity pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov regionálneho a vysokého školstva počas pandémie súvisiacej s COVID-19. Odovzdal pre pani prezidentku materiály Deklarácia 2020 OZ PŠaV na Slovensku a partnerských organizácií pôsobiach v školstve na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy v SR a prehľad o zamestnancoch a platových prostriedkoch za 1. štvrtrok 2020. Na realizáciu jednotlivých bodov deklarácie priblížil závery z rokovaní s ministrom školstva vedy, výskumu a športu SR Branislavom Gröhlingom a závery a návrhy vedúce k zlepšeniu slovenského školstva, ktoré boli prijaté na rokovaníach s predstaviteľmi asociácií

pôsobiach v regionálnom školstve (20. mája 2020) a s predstaviteľmi reprezentácií pôsobiach vo vysokom školstve (27. mája 2020). Predsedníčka Združenia základného školstva Ingrid Gamčíková hovorila najmä o zjednotení financovania regionálneho školstva, o potrebe výrazného zvyšovania plátov a finančných prostriedkov v regionálnom školstve a o problémoch materských škôl, základných škôl, školských jedální, školských klubov detí, základných umeleckých škôl, centier voľného času a poradenských zariadení pri prerušení i obnovení prevádzky s akcentom na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov. Situácia spôsobená pandemiou COVID-19 bola v školách a školských zariadeniach zvládnutá výborne vďaka výraznej angažovanosti všetkých zamestnancov školstva a mnohých zriaďovateľov. Uviedla pozitívne i negatívne skúsenosti z reálnej praxe počas pandémie, poukázala na mnohé protiprávne rozhodnutia zamestnávateľov a zriaďovateľov vedúce k znevýhodňovaniu a poškodzovaniu práv školských zamestnancov. Predseda Združenia stredného školstva Ivan Šoš hovoril hlavne o nedostatčom finančnom krytí potrieb stredného školstva prostredníctvom normatívneho financovania, o komplikovanej štruktúre zriaďovateľov škôl a školských zariadení. Informoval o príklade dobrej praxe pri zavádzaní digitálneho

príplatku pre technické zabezpečenie zamestnancov školstva a žiakov. Predseda Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií Miroslav Habán odovzdal pre pani prezidentku 28. ročník zväzového časopisu Aktuality zväzu, pričom poukázal na najakútnejšie problémy slovenského vysokého školstva a vedy. Požiadal riaditeľa odboru, aby informoval pani prezidentku o potrebe zlepšenia IKT infraštruktúry pre slovenských učiteľov regionálneho a vysokého školstva ako reálnej požiadavky vyplývajúcej z opatrení, ktoré súvisia so zabezpečením vzdelávania počas pandémie COVID-19. Informoval o potrebe zachovania rozvoja vysokých škôl aj v súčasnej ekonomickej situácii, aby sme sa priblížili k podmienkam krajín OECD, ako aj pozitívnej propagácii slovenských vysokých škôl s cieľom ďalšieho skvalitňovania. Riaditeľ odboru vnútornej politiky Kancelárie prezidenta republiky Dušan Jaura na záver uistil všetkých aktérov stretnutia, že bude pani prezidentku SR Zuzanu Čaputovú informovať o podnetoch a návrhoch vyplývajúcich zo stretnutia. Predseda zväzu Pavel Ondek pozval pani prezidentku na 8. zjazd OZ PŠaV na Slovensku, ktorý sa uskutoční 19. až 21. novembra 2020.

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
podpredseda OZ PŠaV na Slovensku
Foto: Juraj Kačura

Rokovanie s predstaviteľmi asociácií pôsobiacich v regionálnom školstve

Dňa 20. mája 2020 sa uskutočnilo rokovanie vedenia OZ PŠaV na Slovensku s predstaviteľmi asociácií pôsobiacich v regionálnom školstve. Za jednotlivé asociácie sa zúčastnili: PhDr. Marta Hanečáková, PhD., predsedníčka, a Mgr. Helena Gáriková, členka predsedníctva Asociácie centier voľného času SR, Mgr. Alena Petáková, prezidentka Združenia základných škôl Slovenska, Mgr. Daniel Masarovič, prezident Združenia katolíckych škôl Slovenska, Mgr. Zuzana Horváthová, predsedníčka Asociácie základných umeleckých škôl, Ing. Felix Dömény, prezident Asociácie stredných odborných škôl Slovenska, a RNDr. Pavel Sadloň, člen Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií Slovenska.

školských jedální a školských klubov detí. Otvorenie škôl od 1. júna 2020 vnímame pozitívne. Treba zdôrazniť, že zodpovedným za otvorenie a dodržiavanie podmienok je riaditeľ školy, nie zriaďovateľ. Naďalej platí povinná školská dochádzka. Preto dobrovoľnosť rozhodnutia rodiča o nenastúpení dieťaťa do školy nie je vnímaná pozitívne. Pre niektorých rodičov je výhodnejšie nechať dieťa doma a poberať príspevok za OČR. V pracovnoprávných vzťahoch je dôležité, aby došlo k dohode medzi zamestnancom a zamestnávateľom pri preradení zamestnanca z II. stupňa na I. stupeň, aby nemuselo dôjsť k jednostrannému rozhodnutiu riaditeľa. Je potrebné dopracovať v rámci BOZP právnu ochranu

Účastníci:

Asociácia centier voľného času SR
PhDr. Marta Hanečáková, PhD.,
predsedníčka
Mgr. Helena Gáriková,
členka predsedníctva

Združenie základných škôl Slovenska
Mgr. Alena Petáková, prezidentka

Združenie katolíckych škôl Slovenska

Mgr. Daniel Masarovič, prezident

Asociácia základných umeleckých škôl

Mgr. Zuzana Horváthová,
predsedníčka

Asociácia stredných odborných škôl Slovenska

Ing. Félix Dömény, prezident

Asociácia riaditeľov štátnych gymnázií Slovenska

RNDr. Pavel Sadloň, člen

OZ PŠaV na Slovensku

Ing. Pavel Ondek, predseda
RNDr. Ingrid Gamčíková,
predsedníčka Združenia ZŠ
Ing. Ivan Šoš, PhD.,
predseda Združenia SŠ

Boli prerokované požiadavky z Deklarácie 2020 s dôrazom na možnosti zvýšenia plátov a presunu minimálne osobných nákladov zamestnancov MŠ, ZUŠ, CVČ, ŠJ, ŠKD a JŠ z originálnych kompetencií samosprávy do preneseného výkonu štátnej správy. Zástupcovia OZ PŠaV a asociácií sa zhodli na tom, že je potrebné naďalej presadzovať požiadavky z Deklarácie 2020 s dôrazom na priority, ktorými sú najmä zjednotenie financovania regionálneho školstva a výrazné zvýšenie plátov.

V ďalšej časti boli prerokované nariadenia hlavného hygienika a ministra školstva k otváraniu materských škôl, základných škôl, špeciálnych škôl,

zamestnanca. Navrhujeme rozšíriť otvorenie škôl o ZUŠ a o letnú činnosť v CVČ.

Ďalšou časťou rokovania bola otázka dotácie štátu vo výške 90 miliónov eur na dofinancovanie prevádzok materských škôl. Mestá a obce majú problém s financovaním, pretože je pokles podielových daní. Žiadame ministra školstva, aby daný proces dotácie urýchlil. Realizácia dotácie pre materské školy pomôže aj základným umeleckým školám, jazykovým školám, centrárom voľného času, školským klubom detí a školským jedálňam, pretože samospráva ušetrí na materských školách. Tu je jasný dôkaz toho, že mestá a obce nezvládajú financovanie. Preto je po-

trebné, aby osobné náklady zamestnancov spomínaných inštitúcií prevzal štát.

Zástupca asociácie stredných odborných škôl predstavil iniciatívu Prepojenie vzdelávania a praxe pre budúcnosť. Cieľom je zabezpečenie dostupnosti efektívnejšieho digitálneho vzdelávania pre každého pedagogického a odborného zamestnanca, žiaka, študenta prostredníctvom digitálneho príspevku. Iniciatívu podporujeme a jej uplatnenie vnímame ako pomoc pre vzdelávanie žiakov a študentov.

Žiadame ministra školstva o spoluprácu pri riešení:

- zjednotenia financovania školstva,
- odmeňovania všetkých zamestnancov škôl,
- profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov,
- každej zmeny školskej legislatívy.

Text a foto: Mgr. Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu

Rokovanie s predstaviteľmi reprezentácií pôsobiacich vo vysokom školstve

Dňa 27. mája 2020 sa uskutočnilo rokovanie vedenia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku (OZ PŠaV) s predstaviteľmi reprezentácií pôsobiacich vo vysokom školstve.

Za jednotlivé reprezentácie sa zúčastnili: prezident Slovenskej rektorskej konferencie prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., predseda Rady vysokých škôl SR doc. RNDr. Martin Putala, PhD., spolu s podpredsedami PhDr. Annou Čekanovou, PhD., Ing. arch. Pavlom Nahálkom, PhD., predsedom Študentskej rady vysokých škôl SR Bc. Filipom Šuranom a podpredsedom Bc. Antonom Cvikom, predsedníčkou Klubu dekanov fakúlt SR doc. RNDr. Jarmilou Kmeťovou, PhD., predsedníčkou Asociácie doktorandov Slovenska Mgr. Katarínou Rentkovej, PhD., a so zástupcom Slovenskej akadémie vied Ing. Petrom Magdolenom.

Boli prerokované požiadavky z Deklarácie 2020 s dôrazom na:

- zachovanie rozvoja vysokých škôl aj v súčasnej ekonomickej situácii, tak aby sme sa priblížili k podmienkam krajín OECD,
- zabezpečenie pozitívnej propagácie vysokých škôl s cieľom ďalšieho skvalitňovania,

- požiadavku predstaviteľom štátu, aby hodnotili vysoké školy podľa relevantných výsledkov,
- predstavenie jasnej vednej a výskumnej politiky zo strany štátu,
- zvýšenie finančných prostriedkov na vedu a výskum vrátane optimalizácie financovania,
- prispôsobenie financovania vysokých škôl podľa hlavného a rozhodujúceho kritéria, ktorým je kvalita vzdelávania, vedy a výskumu na vysokých školách,
- podporu bezplatného ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vysokými školami s cieľom zohľadnenia ich výkonu v rozpočte vysokých škôl,
- tvorbu novej vysokoškolskej legislatívy,
- podporu zvýšenia financovania postu doktorandov, mladých vedeckých pracovníkov a začínajúcich vysokoškolských učiteľov,
- výrazné zvýšenie plátov zamestnancov vysokých škôl a priamo riadených organizácií.

V ďalšej časti boli prerokované opatrenia vyplývajúce z nariadenia hlavného hygienika a ministra školstva na zabezpečenie prevádzky univerzít, univerzitných zariadení, hlavne študen-

tských jedální a študentských internátov, ako aj ostatných zariadení v pôsobnosti vysokých škôl. Predseda Združenia VŠaPRO doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., oboznámil účastníkov rokovania s prieskumom realizovaným na 17 verejných vysokých školách a v 8 priamo riadených organizáciách. Prieskum bol zameraný na dosah pandémie spôsobenej COVID-19, hlavne na oblasti pracovných podmienok a odmeňovania zamestnancov, poskytnutia ochranných rúšok a dezinfekcie zamestnancom, zabezpečenia stravovania pre zamestnancov, prevádzku študentských jedální a študentských domovov, realizáciu štátnych záverečných skúšok. Z prieskumu vyplýva:

- rôznorodosť fungovania univerzít v súvislosti s pandemiou COVID-19,
- potreba výrazného posilnenia infraštruktúry na vysokých školách (PC technika, technológie pre učiteľov vysokých škôl pre zlepšenie online vzdelávania a vyučovania),
- výrazný výpadok finančných príjmov v študentských jedálňach, študentských domovoch a účelových univerzitných zariadeniach, čoho dôsledkom bolo skrátenie príjmu vybraných skupín zamestnancov týchto zariadení na 80 %.

Účastníci:

Slovenská rektorská konferencia
prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD.

Rada vysokých škôl SR
doc. RNDr. Martin Putala, PhD.,
predseda
PhDr. Anna Čekanová, PhD.,
podpredsedníčka
Ing. arch. Pavel Nahálka, PhD.,
podpredseda

Študentská rada vysokých škôl SR
Bc. Filip Šuran, predseda
Bc. Anton Cvik, podpredseda

Klub dekanov fakúlt SR
doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD.,
predsedníčka

Asociácia doktorandov Slovenska
Mgr. Katarína Rentková, PhD.,
predsedníčka

Slovenská akadémia vied
Ing. Peter Magdolen

OZ PŠaV na Slovensku
Ing. Pavel Ondek, predseda
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
predseda Združenia VŠaPRO
RNDr. Ingrid Gamčíková,
predsedníčka Združenia ZŠ
Ing. Ivan Šoš, PhD.,

Ďalšou časťou rokovania bola otázka schválených dotácií pre jednotlivé univerzity podľa Rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2020 vyplývajúcich z financovania verejných vysokých škôl prostredníctvom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na základe zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách. Univerzity majú problém s časťou financovania z dôvodu výpadku príjmov z hospodárskej a podnikateľskej činnosti.

Žiadame ministra školstva o riešenie:

- pozitívnej propagácie vysokých škôl s cieľom jeho ďalšieho skvalitňovania,
- výrazného zvýšenia finančných zdrojov účelovo viazaných na vedu a výskum,
- zvýšenia finančných prostriedkov na posilnenie infraštruktúry pre zlepše-

- nie online vzdelávania a vyučovania,
- odmeňovania všetkých zamestnancov vysokých škôl a priamo riadených organizácií,
- dofinancovania prepadu príjmov z podnikateľskej činnosti vysokých škôl, nevyhnutnej pre dofinancovanie hlavnej činnosti vysokých škôl z prostriedkov určených na oživenie ekonomiky,
- započítania pedagogického výkonu vysokých škôl do ich rozpočtov pri bezplatnom poskytnutí rozširujúceho a doplňujúceho pedagogického štúdia pre učiteľov základných a stredných škôl,
- zmeny legislatívy súvisiacej s vysokými školami a priamo riadenými organizáciami.

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
predseda Združenia VŠaPRO
Foto: Mgr. Juraj Stodolovský

S pietou

*Smrť, to je pokoj...
Je zákon nemenný, posledný stisk,
posledný vzdych v duši dobrej ženy
Smrť, to je pokoj...*

S bolesťou v srdci oznamujeme priateľom a známym, že 6. apríla 2020 nás navždy opustila vo veku 72 rokov **Gabriela HAMRÁČKOVÁ**, dlhoročná predsedníčka Rady ZO OZ PŠaV okresov Spišská Nová Ves, Gelnica a Levoča.

Čeť jej pamiatke!

Odsudzujeme násilie

Odsudzujeme násilný čin, ktorý sa stal na Spojenej škole vo Vrútkach.

Vyjadrujeme úprimnú sústrasť pozostalým Jaroslava Budzu, zástupcu riaditeľa a dlhoročného učiteľa.

Pán **Jaroslav Budz** svojím činom chránil svojich kolegov a deti, ktoré boli v škole. Jeho obetavosť a hrdinstvo si všetci navždy zapamätáme.

Vysoko si vážime odvahu a statočnosť

zamestnancov, ktorí sa postavili na odpor proti útočníkovi. Medzi nimi sú aj naši členovia. Jednej z našich kolegýň pri ochrane detí v triede útočník spôsobil vážne poranenia.

Súcitíme so všetkými zamestnancami školy i so žiakmi školy, veľmi je nám ľúto, že k takému násilnému činu došlo na pôde školy, ktorá má byť bezpečným miestom pre deti i zamestnancov školy. Učitelia dali svojimi činmi podnet na

zamyslenie. Učiteľ nielen vychováva a vzdeláva, ale aj ochraňuje svojich žiakov, kolegov a seba, v tomto prípade aj za cenu života.

Želáme si, aby sa to už nikdy nestalo, aby školské prostredie poskytovalo deťom i zamestnancom istotu a bezpečie.

Vedenie OZ PŠaV
na Slovensku

Stretnutie k stravovaniu a ubytovaniu na univerzitách

Na Technickej univerzite v Košiciach sa 4. júna 2020 uskutočnilo stretnutie slovenských manažérov študentských domovov a študentských jedální s odborármi. Rokovanie moderoval Ing. Tibor Faragó. Za vedenie hostiteľskej univerzity sa účastníkom stretnutia prihovoril Ing. Marcel Behún, PhD., kvestor Technickej univerzity v Košiciach. Doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., podpredseda zväzu, informoval o dôsledkoch pandémie spôsobenej COVID-19 v oblasti stravovania a ubytovania na verejných vysokých školách. Zdôraznil, že na rokovaní s predstaviteľmi reprezentácií pôsobiacich vo vysokom školstve sa zaoberali výrazným výpadkom finančných príjmov v študentských jedálňach, študentských domovoch a účelových univerzitných zariadeniach, čoho dôsledkom bolo skrátenie príjmu vybraných skupín zamestnancov týchto zariadení na 80 %. Jedným zo záverov tohto rokovania je žiadosť adresovaná ministerstvu školstva o dofinancovanie prepadu príjmov z podnikateľskej činnosti vysokých škôl.

Riaditelia študentských domovov a internátov sa navzájom informovali o ekonomickom výpadku príjmov za ubytovanie a stravovanie počas pandémie. Ing. Jozef Maligda, riaditeľ ŠDaJ UPJŠ v Košiciach, spomenul, že z dôvodu rekonštrukčných prác bude od septembra pre študentov a zamestnancov univerzity zmluvne zabezpečené stravovanie v spolupráci s TU v Košiciach. Ing. František Hulík, riaditeľ ÚZ ŠDaJ STU v Bratislave, a Ing. Marek Duřala, PhD., riaditeľ ŠDaJ TU v Košiciach, poukázali na problematické verejné obstarávanie v študentských jedálňach v priamej pôsobnosti univerzít v porovnaní so študentskými jedálňami na univerzitách, ktoré zabezpečujú stravovanie prostredníctvom ekonomického prenájmu jedální. Ing. Martin Šuba, vedúci Správy ÚZ ŠDaJ STU v Bratislave, spomenul význam prepojenia študentských internátov a jedální na univerzite. Iveta Adamčíková, vedúca študentských jedální UPJŠ v Košiciach, informovala o tom, že 27. apríla 2020 obnovili výdaj balenej stravy pre zamestnancov v jednej prevádzke, ďalšie dve jedálne zostali dočasne zatvorené. Mgr. Ján Mikluš,

predseda Rady ZO OZ PŠaV a koordinátor prevádzkovo-technických činností na ŠDJ PU v Prešove, spomenul, že aktuálne majú viac ako 500 študentov z internátu nevystahovaných, prevažne zahraničných z Ukrajiny. V dôsledku pandémie sa postupne uvoľňuje stravovanie pre zamestnancov, pričom 10 obedov je viazaných na výdaj cez lístky v jedálni a 10 obedov podľa výberu zamestnanca. Doc. Ing. Marta Habánová, PhD., z Katedry výživy ľudí FAPZ SPU v Nitre, hovorila o ekonomickom prenájme dvoch študentských jedální, tiež o zabezpečení stravy pre zamestnancov počas pandémie. V súčasnosti sa zamestnancom a doktorandom vydáva balená strava, pripravuje sa riadny režim fungovania jedálne za dodržania bezpečnostných podmienok. Predsedníčka odborov na ŽU v Žiline Mgr. Eva Špániková a Anna Ďatková priblížili systém stravovania

v stravovacích zariadeniach na ŽU v Žiline. Ing. Daniela Slováková, vedúca oddelenia stravovania Vysokoškolského mesta L. Štúra – Mlyny UK v Bratislave, priblížila aktuálny stav rekonštrukčných prác internátov v Mlynskej doline, tiež plánovanej rekonštrukcie študentskej jedálne na Šafárikovom námestí. Predseda odborov Mlyny UK Marek Ivančík priblížil prácu s ubytovacím a so stravovacím softvérom. Účastníci stretnutia sa zhodli v tom, že novou predsedníčkou celoslovenskej komisie stravovania na vysokých školách bude od 1. júla 2020 Ing. Daniela Slováková.

V závere stretnutia odovzdal predseda Združenia VŠaPRO Ing. Tiborovi Faragóvi ďakovný list za aktívnu prácu v OZ PŠaV na Slovensku a pôsobenie vo funkcii predsedu celoslovenskej komisie stravovania na vysokých školách. Následne Ing. Daniela Želinská spolu s Ing. Tiborom Faragóom ukázali účastníkom zrekonštruované špičkové stravovacie zariadenia, ktoré vlastní TU v Košiciach.

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
predseda Združenia VŠaPRO
Foto: prof. RNDr. Blažej Pandula, CSc.

Pandémia COVID-19 na verejných vysokých školách a v priamo riadených organizáciách

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 114 zo dňa 15. marca 2020 bol vyhlásený núdzový stav na celom území SR. Rektori a rektorky, riaditelia a riaditeľky priamo riadených organizácií spolu s vedeniami týchto inštitúcií operatívne prispôbili režim fungovania jednotlivých pracovísk. Následné opatrenia vyplývajúce z nariadenia hlavného hygienika SR a úradov verejného zdravotníctva ovplyvnili režim fungovania celej spoločnosti vrátane vysokých škôl a priamo riadených organizácií.

Združenie vysokých škôl a priamo riadených organizácií v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 spôsobeného novým koronavírusom zrealizovalo prieskum o fungovaní pracovísk. Do prieskumu sa zapojilo 16 univerzít z celkového počtu 20 verejných vysokých škôl a 8 priamo riadených organizácií. Prieskum bol zameraný na 5 oblastí:

- 1/ vyplatenie miezd zamestnancom,
- 2/ zabezpečenie ochranných pomôcok a prostriedkov pre zamestnancov,
- 3/ zabezpečenie stravy pre zamestnancov,
- 4/ zabezpečenie prevádzky študentských domovov,
- 5/ zabezpečenie záverečných štátnych skúšok na univerzitách.

Podkladové údaje spracovali predsedníčky a predsedovia základných odborových organizácií pôsobiacich na týchto inštitúciách, za čo im autor príspevku ďakuje.

Vyplácanie miezd zamestnancom

Väčšina učiteľov vysokých škôl, výskumných a vývojových zamestnancov zostala pre prekážku v práci na strane zamestnávateľa v režime domácej práce, tzv. home office, pričom im bola počas celého obdobia vyplácaná mzda v plnej výške 100 %. Na niektorých univerzitách viacerí vedeckí a vývojoví zamestnanci na nevyhnutný pracovný čas za dodržania prísnych bezpečnostných opatrení zabezpečovali priebeh experimentov, hlavne biologického charakteru. Na základe novely Zákonníka práce a v dôsledku výpadku príjmov vybraným skupinám zamestnancov (zamestnanci študentských domovov a jedálni, zamestnanci účelových rekreačných zariadení, laboranti financovaní zo zdrojov výskumných projektov, vodi-

či a ďalší) bola mzda za mesiac apríl, niekde až za mesiac máj, krátená a vyplatená na 80 %. Nepedagogickým zamestnancom, ktorí mohli vykonávať prácu z domu, mzda krátená nebola. Na UVLF v Košiciach a SPU v Nitre po dohode s odborovou organizáciou bolo nariadené povinné čerpanie dovoleniek v rozsahu do 10 pracovných dní pre všetkých zamestnancov, s výnimkou tých, ktorí zabezpečovali nevyhnutný chod univerzitných zariadení (vrátnici, bezpečnostná služba, údržbári a ďalší). V priamo riadených organizáciách bola zamestnancom počas home officeu vyplácaná mzda v plnej výške 100 %.

Zabezpečenie ochranných pomôcok a prostriedkov pre zamestnancov

Ochranné rúška boli zabezpečené pre všetkých zamestnancov na košických univerzitách (UVLF, UPJŠ, TU – všetky po 2 ks), takisto na ŽU v Žiline, EU v Bratislave, PU v Prešove, UCM v Trnave. Na ostatných univerzitách (VŠMU v Bratislave, VŠVU v Bratislave, UKF v Nitre, SPU v Nitre, UMB v Banskej Bystrici, TrUAD v Trenčíne) rúška neboli všetkým zamestnancom poskytnuté. Výnimkou boli zamestnanci vykonávajúci prácu v nepretržitej prevádzke. Počas štátnych záverečných skúšok mali všetci členovia skúšobných komisií zabezpečené rúška a prístup k dezinfekcii. Na najväčšej univerzite na Slovensku UK v Bratislave bolo poskytnutie rúšok a dezinfekcie v priamej kompetencii jednotlivých fakúlt, resp. účelových pracovísk, napr. vo Vysokoškolskom meste L. Štúra – Mlyny boli zamestnancom poskytnuté rúška, ochranné rukavice a dezinfekcia. Z priamo riadených organizácií ochranné rúška boli poskytnuté zamestnancom VUDPaP v Bratislave, CVTI v Bratislave, ŠPÚ v Bratislave, SPgK v Bratislave, Domova SZSU v Trenčianskych Tepliciach, VPP SPU v Kolíňanoch a OZ PŠaV v Bratislave. Ochranné rúška boli poskytnuté zamestnancom NÚCEM v Bratislave.

Dezinfekcia bola zabezpečená vo všetkých vstupných priestoroch univerzít a priamo riadených organizácií, podobne bolo pri vstupe do budov zabezpečené meranie teploty digitálnymi teplomermi. Napríklad na UVLF v Košiciach dostal každý zamestnanec príspevok

zo sociálneho fondu vo výške 100 eur na individuálne zabezpečenie dezinfekčných prostriedkov a na OZ PŠaV na Slovensku v Bratislave bol každému zamestnancovi okrem 2 ks ochranných rúšok poskytnutý dezinfekčný prostriedok.

Zabezpečenie stravy pre zamestnancov

Počas pandémie mali študentské a zamestnanecké jedálne zatvorené prevádzky. Z tohto dôvodu sa zamestnávateľia rozhodli poskytnúť vydanie gastrolistkov (VŠMU v Bratislave, VŠVU v Bratislave, ŽU v Žiline, TrUAD v Trenčíne pri práci z domu). Na viacerých univerzitách poskytol zamestnávateľ zamestnancom vykonávajúcim prácu v nepretržitej prevádzke gastrolistky, resp. dobitie kreditu cez gastrokarty. Na niektorých univerzitách, fakultách a v celouniverzitných zariadeniach bol zamestnancom pracujúcim v režime home office poskytnutý ku mzde nezdanený príspevok na stravu vo výplatnom termíne v apríli a máji, napr. na UKF v Nitre, EU v Bratislave, TU v Košiciach, TU vo Zvolene, UMB v Banskej Bystrici, na UK v Bratislave na Farmaceutickej fakulte a Filozofickej fakulte. Po uvoľnení opatrení od 27. apríla za-

mestnávateľa zabezpečili v určených odborných miestach študentských jedální výdaj hygienicky balenej stravy pre všetkých zamestnancov (ŽU v Žiline, SPU v Nitre, EÚ v Bratislave, UKF v Nitre, TU v Košiciach). Od 2. júna sa postupne začala vydávať strava priamo v jedálňach pod podmienkou dodržania nariadených bezpečnostných opatrení.

Zabezpečenie prevádzky študentských domovov

Študentské domovy boli pre domácich študentov zatvorené, pričom počas uzatvorenia internátov študenti boli oslobodení od úhrady poplatku za ubytovanie. Výnimku mali zahraniční študenti, ktorí zostali na Slovensku a internáty boli pre nich sprístupnené v dôsledku opatrení spôsobených pandemiou COVID-19, napr. na UMB v Banskej Bystrici na ŠD1 na Tajovského ulici zostalo ubytovaných 200 zahraničných študentov. V študentskom domove PU v Prešove zostalo ubytovaných 500 zahraničných študentov. Neskôr v študentských domovoch ubytovali aj doktorandov v dennej forme štúdia, napr. na STU v Bratislave je od 15. mája otvorený internát pre zahraničných študentov a doktorandov. Niektoré študentské domovy boli určené ako repatričné zariadenia – karanténne centrá pre obyvateľov, repatriantov vracajúcich sa zo zahraničia, ktorí museli absolvovať nariadenú povinnú karanténu. Na tento účel boli poskytnuté ubytovacie kapacity napr. v študentskom domove Zobor na UKF v Nitre, vo vysokoškolskom internáte Družba na UK v Bratislave.

Zabezpečenie štátnych záverečných skúšok na univerzitách

Historicky prvé online štátne záverečné skúšky na Slovensku sa uskutočnili na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Prezenčnú formu štátnych záverečných skúšok za dodržania prísnych bezpečnostných opatrení ako prví zrealizovali na UVLF v Košiciach. Zahraniční študenti z tejto univerzity robili záverečné skúšky taktiež online formou. Pre prezenčnú formu štátnych skúšok sa rozhodli na EU v Bratislave, UCM v Trnave, UMB v Banskej Bystrici, TU v Zvolene, PU v Prešove a Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach. Na VŠVU v Bratislave prezenčné obhajoby záverečných magisterských a bakalárskych prác budú v auguste, z dôvodu, že súčasťou obhajoby je praktický výstup umeleckého charakteru. Na základe online vyplneného dotazníka si mohli študenti zvoliť, či budú absolvovať štátne záverečné skúšky online alebo prezenčne. Tento kombinovaný spôsob zvolili na TU v Košiciach, SPU v Nitre, VŠMU v Bratislave, ŽU v Žiline, TrUAD

v Trenčíne. Online obhajoby záverečných prác a štátnych záverečných skúšok absolvovali na UK v Bratislave, UPJŠ v Košiciach (okrem Lekárskej fakulty), STU v Bratislave, UKF v Nitre (magisterský stupeň).

Uznesením vlády SR č. 366 zo dňa 10. júna 2020 sa ukončil núdzový stav vyhlásený na území Slovenskej republiky uplynutím 13. júna 2020. Je na každom z nás, ako pristúpime k výkonu pracovných povinností na vysokých školách a v priamo riadených organizáciách. Je potrebné byť naďalej ostrážitý a dodržiavať platné nariadenia, napr. nosenie rúšok v interiéroch, v obchodoch a pod. Otvorenie hraníc je príležitosťou na prepuknutie druhej vlny pandémie. Môže dôjsť k infikovaniu zdravých ľudí hlavne od občanov z krajín, kde boj proti novému koronavírusu k dnešnému dňu zatiaľ nezvládajú.

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
predseda Združenia VŠaPRO
Foto: Samphotostock

VIAC FINANCIÍ DO ŠKOLSTVA – ZÁRUKA LEPŠIEHO VZDELÁVANIA A BUDÚCNOSTI NAŠICH DETÍ A MLÁDEŽE

8.00 vyučovanie

17.00 po vyučovaní

Zmeny legislatívy v dôsledku pandémie COVID-19

Novela Zákonníka práce č. 66/2020 Z. z.

Novela reaguje na aktuálne zmeny týkajúce sa mimoriadnej situácie v našej krajine, ktorá sa dotkla okrem iného pracovnoprávných vzťahov. V Zákonníku práce pribudla ďalšia – jedenásta časť uvedená pod názvom osobitné ustanovenia v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu, ktoré majú prednosť pred príslušnými ustanoveniami prvej až desiatej časti Zákonníka práce, ak je vyhlásená mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav a dva mesiace po ich odvolaní. Predmetnou novelou sa zaviedlo nové právo pre zamestnávateľa a zamestnanca v súvislosti s prácou z domu počas účinnosti opatrení vyhlásených v súvislosti s ochranou zdravia v rámci krízovej situácie, nové práva získal zamestnávateľ aj v prípade oznamovania pracovných zmien vo vzťahu k zamestnancom (rozvrhnutie pracovného času), nakoľko sa upravili podmienky nariadenia čerpania dovolenky z hľadiska oznamovacej povinnosti zamestnávateľa. Zamestnancom, ktorým vznikla dôležitá osobná prekážka v práci (ošetrovanie chorého člena rodiny, starostlivosť o dieťa, povinnosť karantény a izolácie), sa poskytuje ochrana pred skončením pracovného pomeru a tiež ochrana pri návrate do zamestnania. Upresňuje sa pojem *vis maior* – ak dôjde k zatvoreniu prevádzky alebo k obmedzeniu činnosti zamestnávateľa v dôsledku úradného rozhodnutia alebo v dôsledku krízovej situácie, nejde o situáciu *vis maior*, ide o prekážku v práci na strane zamestnávateľa, keď všetci zamestnávateľia môžu poskytovať náhradu mzdy aj v nižšej sume ako 100 % priemerného zárobku zamestnanca, najmenej však 80 % priemerného mesačného zárobku zamestnanca.

Z návrhu novely bola odstránená možnosť uplatnenia práva zamestnávateľa na odpracovanie pracovného času, ktorý zamestnanec v skutočnosti neodpracoval pre prekážky práce na strane zamestnávateľa – vzhľadom na to, že sa skutočná práca zo strany zamestnanca v prípade prekážky v práci na strane zamestnávateľa nevykonávala, ale zároveň tento čas vstupuje do cel-

kového fondu pracovného času (ide o výkon práce, t. j. odpracovaný čas), podľa pôvodného znenia zákona mohol zamestnávateľ požadovať od zamestnanca, aby tento „odpracovaný čas“, t. j. hodiny, za ktoré poskytol zamestnancovi náhradu mzdy z dôvodu prekážky v práci na jeho strane, odpracoval; tento „následne“ odpracovaný čas nemal byť považovaný za prácu nadčas, mal byť uplatnený v rozsahu max. 400 hodín, evidovaný v evidencii pracovného času (osobitne vyznačený), odpracovaný do 12 mesiacov od vzniknutej prekážky v práci a zamestnanec by mal nárok na mzdu, ale nie na príplatok za nadčas ani na náhradné voľno.

Nová právna úprava je účinná od 4. 4. 2020 a nie je možné ju uplatňovať na obdobie, ktoré predchádzalo jej účinnosti (tzv. zákaz retroaktivity). Vzhľadom na dôsledky tejto situácie novela reaguje aj na také okolnosti, ktoré môžu nastať po skončení tzv. krízového stavu, preto sa zaviedlo, že osobitné ustanovenia sa budú aplikovať aj dva mesiace po skončení mimoriadnej situácie, núdzového stavu, výnimočného stavu.

Práca z domácnosti (tzv. home office)

Novela zavádza oprávnenie zamestnávateľa určiť výkon práce formou home office pre zamestnancov, u ktorých to povaha práce umožňuje, a zároveň právo zamestnanca vykonávať prácu z domu, ak to povaha jeho práce umožňuje a nebráni tomu vážne prevádzkové dôvody na strane zamestnávateľa. Od účinnosti zákona nie je potrebná dohoda medzi zamestnancom a zamestnávateľom podľa § 52 ods. 5 Zákonníka práce na výkon práce formou home office a zamestnávateľ môže jednostranne zamestnancovi prácu formou home office nariadiť. Na druhej strane má zamestnanec právo požadovať prácu formou home office a zamestnávateľ je povinný mu umožniť prácu formou home office. Zamestnávateľ nie je povinný umožniť výkon práce formou home office, ak to povaha práce zamestnanca neumožňuje alebo ak to jeho povaha práce umožňuje, ale bráni tomu vážne prevádzkové dôvody na strane zamestnávateľa.

Rozvrhnutie pracovného času

Rozvrhnutie pracovného času je zamestnávateľ povinný oznámiť zamestnancom najmenej 2 (kalendárne) dni vopred, s platnosťou najmenej na týždeň, ak sa so zamestnancom nedohodne na kratšom čase. Počas trvania výnimočnej situácie a dva mesiace po jej skončení sa neuplatní § 90 ods. 9 Zákonníka práce, podľa ktorého bol zamestnávateľ povinný oznámiť zamestnancom rozvrhnutie pracovného času najmenej týždeň vopred.

Čerpanie dovolenky

Skracuje sa čas podľa § 111 ods. 5 Zákonníka práce, počas ktorého je zamestnávateľ povinný oznámiť čerpanie dovolenky zamestnancom vopred, z pôvodných 14 dní na 7 dní vopred, ak ide o dovolenku, na ktorú vznikol zamestnancovi nárok v priebehu príslušného kalendárneho roka (tzv. nová dovolenka) a na 2 dni vopred, ak ide o dovolenku z predchádzajúceho kalendárneho roka, ktorá bola prenesená do nasledujúceho kalendárneho roka (tzv. stará dovolenka). Dovolenka, ktorá bola určená pred účinnosťou tejto novely, sa bude čerpať podľa určenia zamestnávateľa, až po účinnosti novely bude zamestnávateľ určovať dovolenku podľa nových pravidiel. Upozorňujeme, že všetky ustanovenia Zákonníka práce ohľadom dovolenky ostávajú naďalej v platnosti, úprava sa výslovne vzťahuje len na oznamovaciu povinnosť zamestnávateľa o nariadení čerpania dovolenky, ktorá sa skracuje zo 14-dňovej lehoty na 7, resp. 2 dni, tak ako je to uvedené vyššie.

Ospravedlnenie neprítomnosti v práci

Zavádza sa pravidlo, podľa ktorého sa pri neprítomnosti zamestnanca v práci z dôvodu dôležitej osobnej prekážky v práci, ktorou je karanténne opatrenie alebo izolácia, postupuje ako pri dočasnej pracovnej neschopnosti, teda zamestnávateľ je povinný ospravedlniť neúčast zamestnanca a pre toto obdobie platí zákaz výpovede podľa § 64 Zákonníka práce. Ak bola zamestnancovi doručená výpoveď pred karanténnym opatrením alebo izoláciou a počas tejto prekážky v práci mu uplynie výpovedná lehota, pracovný pomer sa

skončí až skončením karanténneho opatrenia alebo izolácie. Po skončení karanténneho opatrenia alebo izolácie je zamestnávateľ povinný zaradiť zamestnanca na pôvodnú prácu a iba ak zaradenie na pôvodnú prácu nie je možné, je povinný ho zaradiť na inú prácu zodpovedajúcu pracovnej zmluve. Rovnako sa postupuje v prípade zamestnanca, ktorý nevykonáva prácu z dôvodu osobného a celodenného ošetrovania chorého člena rodiny podľa osobitného predpisu alebo osobnej a celodennej starostlivosti o fyzickú osobu podľa osobitného predpisu (OČR).

Náhrada pri prekážke v práci na strane zamestnávateľa

Zákonník práce od účinnosti novely považuje za prekážku v práci na strane zamestnávateľa aj to, ak zamestnávateľ nemôže pridelovať prácu zamestnancom pre opatrenie úradu verejného zdravotníctva alebo iného príslušného orgánu (napr. rozhodnutie ministra školstva). Počas tejto prekážky v práci zákon znižuje náhradu mzdy (platu) zo 100 % priemerného zárobku zamestnanca na 80 % priemerného zárobku zamestnanca (pre zamestnancov odmeňovaných podľa zák. č. 553/2003 Z. z. zo 100 % na 80 % funkčného platu zamestnanca), ale najmenej na výšku minimálnej mzdy (580 eur). Znížená výška platu patrí len zamestnancom, ktorí nevykonávajú prácu z dôvodu prerušenia vyučovania na školách a v školských zariadeniach. Zamestnanci, ktorí vykonávajú prácu či už na mieste výkonu práce, alebo formou home office, nemajú prekážku v práci a sú odmeňovaní ako doposiaľ svojím funkčným platom. Zamestnávateľ uplatní zníženú výšku náhrady mzdy z dôvodu prekážky v práci na 80 % priemerného zárobku (80 % funkčného platu) až prvým dňom účinnosti zákona, nie retroaktívne (späťne). Náhradu príjmu za mesiac marec a pomernú časť za mesiac apríl (do účinnosti zákona) nemôžu mať zamestnanci, ktorí úplne alebo sčasti nepracovali pre prekážku v práci na strane zamestnávateľa, z tohto dôvodu krátenú na 80 %. Náhrada mzdy počas prekážky v práci na strane zamestnávateľa podľa § 250b ods. 6 Zákonníka práce aj po znížení na 80 % priemerného zárobku (funkčného platu) nesmie byť nižšia, ako je výška minimálnej mzdy.

Zákon č. 93/2020 Z. z., ktorý mení a dopĺňa viaceré zákony v oblasti školstva
(nadobudol účinnosť dňa 25. 4. 2020)

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách

- Záverečné skúšky, obhajoby záverečných prác a zasadnutia orgánov univerzity (senát a správna rada) sa vykonávajú verejne, aj keď je zabezpečený ich verejný priamy prenos. Kolektívne orgány univerzity (fakulty) môžu zasadať aj prostredníctvom videokonferencie.
- Funkčné obdobie členov kolektívnych orgánov univerzity (fakulty), ktoré by uplynulo počas krízovej situácie, sa skončí uplynutím posledného dňa tretieho kalendárneho mesiaca po skončení krízovej situácie, ak technické podmienky neumožňujú zvoliť alebo vymenovať nových členov príslušného orgánu.
- V čase krízovej situácie možno vzdelávacie činnosti uskutočňované prezenčnou metódou uskutočňovať dištančnou metódou.
- V čase krízovej situácie možno vykonať štátnu skúšku, rigoróznou skúšku, obhajobu rigoróznej práce, obhajobu habilitačnej práce, habilitačnú prednášku a inauguračnú prednášku prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie bez fyzickej prítomnosti.
- V čase krízovej situácie sa verejná časť štátnej skúšky, verejná časť rigoróznej skúšky a verejná časť obhajoby rigoróznej práce považujú za verejné aj vtedy, ak vysoká škola zabezpečí ich zvukový záznam dostupný verejnosti na vypočutie v priestoroch vysokej školy počas troch mesiacov od skončenia krízovej situácie.
- Pracovný pomer vysokoškolského učiteľa uzatvorený na dobu určitú, ktorého dohodnutá dĺžka uplynie v čase krízovej situácie, možno bez výberového konania predĺžiť do uplynutia posledného dňa tretieho kalendárneho mesiaca po skončení krízovej situácie.

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve

- Lehoty podľa § 3 ods. 9 a 17 a § 4 ods. 4 neplynú. Ide o lehotu na predloženie vyjadrenia rady školy zriaďovateľovi pri odvolaní riaditeľa školy v prípadoch, v ktorých sa vyjadrenie rady školy vyžaduje, lehotu na odvolanie riaditeľa školy, ak sú dané zákonné dôvody na odvolanie, a lehotu, v ktorej podáva rada školy návrh na vymenovanie riaditeľa.
- Ak v čase krízovej situácie uplynie funkčné obdobie riaditeľa a technické

podmienky neumožňujú uskutočniť výberové konanie, zriaďovateľ môže obsadiť voľné miesto riaditeľa bez výberového konania do vymenovania po úspešnom vykonaní výberového konania, najdlhšie na šesť mesiacov. Možnosť takýmto spôsobom obsadiť miesto riaditeľa môže zriaďovateľ využiť len v prípade, ak technické podmienky neumožňujú uskutočniť riadne výberové konanie. Ak to technické podmienky umožňujú, musí prebehnúť riadne výberové konanie. Zriaďovateľ môže takýmto spôsobom obsadiť pracovné miesto buď riaditeľom, ktorému funkčné obdobie uplynulo, ale aj iným pedagogickým zamestnancom školy do vymenovania riaditeľa na základe riadneho výberového konania, najdlhšie na 6 mesiacov. Obdobne ustanovuje aj § 5 ods. 9 zák. č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme.

- Z dôvodu zabezpečenia činnosti a uznášaniaschopnosti rady školy počas súčasnej krízovej situácie sa prijala úprava, podľa ktorej sa predlžuje funkčné obdobie rady školy do uplynutia 3 mesiacov po skončení krízovej situácie. V tomto období môže dôjsť k zániku členstva v rade školy podľa § 25 ods. 12 písm. a) len v prípade, ak došlo k ustanoveniu novej rady školy. Ostatné dôvody zániku členstva v rade školy uvedené v § 25 ods. 12 (vzdanie sa členstva, odvolanie, skončenie, v prípade, ak dieťa rodiča prestane byť žiakom etc.) ostávajú nezmenené a v týchto prípadoch k zániku členstva v rade školy môže dôjsť. Ak došlo k uplynutiu funkčného obdobia rady školy a ide o kompetencie orgánu školskej samosprávy rozhodujúce pre organizáciu školského roka a uskutočňovanie výchovy a vzdelávania, ktoré neznesú odklad, vykonáva tieto kompetencie rada školy, ktorej funkčné obdobie uplynulo, a to až do uplynutia krízovej situácie alebo do ustanovenia novej rady školy.
- Rada školy sa bude môcť uskutočniť elektronickou formou s tým, že ak nebude vylúčená verejnosť zo zasadnutia rady školy alebo nepôjde o časť zasadnutia rady školy, ktoré je podľa zákona neverejné, musí byť zabezpečený verejný priamy prenos z tohto zasadnutia.

Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení

- Príspevok na kurz pohybových aktivít v prírode (lyžiarsky kurz) sa poskytuje na žiaka raz počas jeho štúdia v zá-

kladnej škole. Stredná škola s osemročným vzdelávacím programom môže použiť príspevok na toho istého žiaka raz počas jeho štúdia v prvom až štvrtom ročníku a raz počas jeho štúdia v piatom až ôsmom ročníku. Ak z dôvodu krízovej situácie stredná škola s osemročným vzdelávacím programom nemohla použiť tento príspevok na žiaka štvrtého ročníka, môže ho použiť (ten istý príspevok) na toho istého žiaka v piatom ročníku do 31. decembra 2020.

- Príspevok na školu v prírode sa poskytuje na žiaka prvého až štvrtého ročníka základnej školy a základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Ak z dôvodu krízovej situácie škola nemohla tento príspevok použiť na žiaka štvrtého ročníka, môže ho použiť (ten istý príspevok) na toho istého žiaka v piatom ročníku do 31. decembra 2020.
- Príspevok na záujmové vzdelávanie

sa poskytuje podľa počtu prijatých vzdelávacích poukazov a hodnoty vzdelávacieho poukazu. Vzdelávací poukaz reprezentuje osobitný ročný príspevok štátu na záujmové vzdelávanie pre jedného žiaka školy, v ktorej sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie. Počas krízovej situácie možno príspevok použiť aj na iný účel, ktorý bezprostredne súvisí so zabezpečením opatrení na riešenie krízovej situácie. Podľa dôvodovej správy finančné prostriedky by bolo možné použiť napr. na tovary, ktoré sú v súčasnosti potrebné, napr. dezinfekčné alebo ochranné prostriedky.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

- Umožňuje sa používanie a financovanie nielen učebníc so schvaľovacou doložkou, ale aj pracovných zošitov, ktoré získajú odporúčaciu doložku, teda aj na odporúčané pracovné zošity môže štát poskytovať

finančné prostriedky.

- K denným formám štúdia (poldenná, celodenná, týždenná alebo neprerušovaná) sa doplnila dištančná, ktorú možno uskutočňovať počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania podľa § 150 ods. 8 písm. a.
- Rušia sa stupne slovného hodnotenia a zavádza sa komplexné slovné hodnotenie.
- Nová kompetencia MŠVVaŠ SR upravená niektoré procesy a postupy v oblasti výchovy a vzdelávania (napr. prijímanie do školy, zápis, podávanie prihlášok, hodnotenie – klasifikáciou alebo slovným hodnotením, spôsob ukončovania výchovy a vzdelávania atď.) tak, aby to bolo v súlade s opatreniami na riešenie súčasnej krízovej situácie.

Spracovali právnici zväzu
JUDr. Michal Guman, JUDr. Renáta Matejová, Mgr. Martin Mikluš
Foto: Samphotostock

Povinnosti zamestnávateľa v oblasti BOZP počas obdobia pandémie COVID-19

Počas tohto ťažkého obdobia sme dennodenne oboznamovaní s rôznymi požiadavkami na ochranu nášho zdravia a zdravia spoluobčanov. Tieto požiadavky však nepredstavujú to isté, čo požiadavky na ochranu zdravia v súvislosti s výkonom práce, čo si nie každý z nás uvedomuje.

Aké povinnosti má zamestnávateľ v súvislosti so šírením vírusu? Pre bližšie vysvetlenie uvádzam materiál prevzatý z oficiálnej stránky NIP:

Osobný ochranný prostriedok, napr. ochranné rúško (napr. jednorazové a textilné), nie je vždy nevyhnutne aj **osobným ochranným pracovným prostriedkom (OOPP)**. OOPP sú certifikované výrobky, ktoré sú určené na ochranu zamestnanca pri práci s rizikovými faktormi, napr. biologickými, ktoré **na zamestnanca pôsobia priamo z povahy vykonávanej práce** (laborant, lekár, záchranár, vodič, posádka záchraných služieb, zamestnanci pohrebných služieb a pod.).

Zamestnávateľ vyžadujúci výkon práce od zamestnancov vykonávajúcich uvedené profesie **je povinný poskytnúť** zamestnancom na ochranu ich života a zdravia **potrebné a účinné**

OOPP, ak nie je možné zabezpečiť ochranu zamestnancov iným účinným spôsobom. OOPP chránia zamestnancov pred fyzikálnymi, chemickými a biologickými faktormi.

V profesiách vystavených pôsobeniu biologických faktorov (napr. zdravotníckeho povolania) spadá koronavírus spôsobujúci ochorenie COVID-19 medzi biologické faktory, pred ktorými musí zamestnávateľ chrániť svojich zamestnancov poskytnutím potrebných a účinných OOPP vo vzťahu k práci, ktorú vykonávajú **podľa pracovnej náplne**. Ide o ochranné rúška, respirátory, rukavice, ochranné okuliare, celotelové odevy a pod. **Sú to povolania, ktoré sú priamo vystavené na svojom pracovisku uvedenému biologickému faktoru**. V tomto prípade **kontroluje** pridelenie a používanie potrebných a účinných OOPP **inšpekcia práce**.

Zamestnancom, ktorí pri výkone svojej práce vykonávanej na pracovisku zamestnávateľa nie sú **priamo vystavení pôsobeniu** tohto biologického faktora, **zamestnávateľ poskytuje ochranné prostriedky** v zmysle usmernení hlavného hygienika SR. Poskytnutie a po-

užívanie týchto ochranných prostriedkov **kontrolujú regionálne úrady verejného zdravotníctva**.

V súčasnosti Úrad verejného zdravotníctva doplnil platné opatrenia o viaceré nové výnimky platné od 20. mája 2020, z ktorých vyberám týkajúce sa pedagogických zamestnancov.

Zároveň sa opatrenie dopĺňa o nasledujúce výnimky z povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest:

- „... pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov (napr. asistent učiteľa alebo špeciálny pedagóg) v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu,
- žiakov základnej školy v interiéri a exteriéri školy v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu,
- deti v interiéri a exteriéri materskej školy a jasli – osoby pri výkone športu na vnútorných či vonkajších športoviskách,
- fotografované osoby na čas nevyhnutný pre výkon procesu fotografovania.“

Ing. Miroslava Vilčeková,
špecialista BOZP pre kraje BA, NR, TT

Aj toto sa deje na Slovensku

V marci na základe rozhodnutia hlavného hygienika a záverov Ústredného krízového štábu, z dôvodu šírenia respiračného ochorenia vyvolaného novým koronavírusom SARS-CoV-2 bolo prerušené vyučovanie na školách a školských zariadeniach.

Pre každého z nás to bola nová situácia, v ktorej sme sa museli veľmi rýchlo naučiť žiť. Samozrejme, v oblasti školstva to bol obrovský nápor na obrovskú zmenu v prístupe pedagogických a odborných zamestnancov k zabezpečeniu vzdelávania našich detí, žiakov, študentov. Dnes, po takmer troch mesiacoch náročnej práce, musíme konštatovať, že túto zmenu a nové podmienky zvládli bravúrne. Preukázali vysoký stupeň kreativity, nasadenie, odvahu a entuziazmus.

Nároky kladené na školských zamestnancov sú vysoké nielen v tejto ťažkej dobe. Ale hlavne počas týchto mesiacov bolo viac než zrejmé, že našim zamestnancom nechýbajú vlastnosti ako trpezlivosť, sebaovládanie, zodpovednosť, spoľahlivosť, empatia... Na základe osobných skúseností môžem povedať, že väčšina našich zamestnancov pristupuje k svojmu povolaniu podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia a zaslúži si úctu žiakov, rodičov či verejnosti. A to nielen počas pandémie. Napriek tomu sme sa však často stretávali s nepochopením, nezáujmom, nedocenením a neuznaním práce našich zamestnancov. Zo strany zriaďovateľov i zo strany riaditeľov. Sklamali nás reakcie, prístup a správanie k zamestnancom školstva. Sklamali nás mnohé vyjadrenia smerujúce k učiteľom a ich práci. Sklamali nás charaktery ľudí, ktorí rozhodovali o podmienkach, v ktorých pracovali naši zamestnanci. A v neposlednom rade nás sklamlala absencia empatie voči nositeľom vzdelania.

Na základe vašich podnetov, podnetov zo škôl a školských zariadení sme spracovali niekoľko príbehov, v ktorých opisujeme prístupy zriaďovateľov a riaditeľov škôl a školských zariadení. Uvádzame i pozitívny príklad prístupu riaditeľa, veríme, že je takých riaditeľov na Slovensku viac ako tých na druhej strane.

Milé kolegyně, milí kolegovia, **ďakujeme**. Želám vám veľa pozitívnej energie a trpezlivosti. Aby sa nám spoločne darilo robiť svet lepším.

RNDr. Ingrid Gamčíková,
predsedníčka Združenia ZŠ

Príbeh č. I

Naša škola má dlhodobý problém s financovaním. Zriaďovateľ neberie do úvahy žiadne normatívy na žiaka. Jednoducho nám nastaví rozpočet podľa „vlastného uváženia“ a my nedokážeme vyučovať podľa učebných plánov. Za posledných 5 rokov sme zvýšili stav žiakov asi o 100, no vyčítajú nám to a neustále som obviňovaný za to, že som ako riaditeľ zatraktívnil vyučovanie a prilákal do ZUŠ viac žiakov. Žiakov vyučujeme popoludní na elokovaných pracoviskách v budovách základných škôl s nulovými prevádzkovými nákladmi. Kvalita vyučovania a celková priemerná úroveň žiakov sa stále zvyšuje, čiže počet žiakov iba prospieva kvalite. Vznikli rôzne umelecké telesá a žiaci sa účinkovaním v nich zlepšujú v každom smere. Mzdy a faktúry by sme nemohli vyplatiť v apríli ani v štandardnom režime, lebo rozpočet bol postavený tak, že nám na mzdy v roku 2020 chýbalo niekoľko desiatok tisíc eur. Keď nastala krízová situácia, tak to vyzeralo asi takto:

Zriaďovateľ so mnou ako s riaditeľom školy vôbec nekomunikoval. Mám informácie od riaditeľov ZUŠ, že niektorí zriaďovatelia si riaditeľov aspoň zavolali a chceli sa s nimi dohodnúť. Mne iba prišiel druhý aprílový týždeň mail od vedúceho odboru školstva MÚ s takýmto obsahom:

V oblasti ZUŠ a CVČ platí, že od 1. 4. do 3. 4. budú platení zamestnanci na 100 % a od 4. 4. idú ľudia na 80 % funkčného platu, ale nie pod úroveň minimálnej mzdy. Viem, že niektorí Vaši kolegovia aj pracovali trochu cez home office, ale pokračovať v tom môžu už len z vlastnej iniciatívy za zníženého príjmu, teda na 80 % funkčného platu. Musíme to urobiť takto striktné a bez výnimiek, pretože finančná kríza v roku v roku 2009 bude pravdepodobne len slabým odvarom toho, čo nás čaká teraz.

Zriaďovateľ zverejnil oznam pre rodičov, aby školné na ZUŠ na mesiac apríl až jún neplatili. Nik nezisťoval, či vyučujeme alebo ako riešime vzniknutú situáciu. V mzdách za marec sme už nemohli vyplatiť žiadne nadčasy a zamestnancov pracujúcich na dohodu. Nemáme vyplatené faktúry dodávateľom a prenajímateľom. Zriaďovateľ nás odmietol dofinancovať, odporučil nám

žiadať dodávateľov o odklad. Peniaze určené na prevádzku – školné od rodičov – sme boli nútení použiť na vyplatenie miezd v januári, vo februári a v marci, lebo dotácia od zriaďovateľa nám nestačila, museli sme zo školného doplácať okolo 5 000 € mesačne (priemerné náklady na prevádzku sú takmer 6 000 €). Žiaci platili školné na tri alebo šesť mesiacov dopredu. Zmeny v rozpočte môžu nastať až na zastupiteľstve, ktoré sa bude konať v máji. Už pri čítaní návrhov rozpočtu v októbri mi bolo jasné, čo to pre školy znamená, a snažil som sa to riešiť s kompetentnými, no tí nemali snahu. Vraj máme znížiť počet žiakov.

Píšem to, iba aby som vás informoval o postupe niektorých zriaďovateľov vo vzťahu k ZUŠ.

Naozaj má byť naším cieľom mať čo najmenej žiakov a aby ich vzdelávali slabí, nevzdelaní učitelia, aby sme znížovali mzdové náklady?

Nevidíme úspechy našich žiakov na medzinárodných súťažiach, ktorými sa často chválime?

Koľko škôl a školských zariadení z tzv. originálnych kompetencií sa v tomto príbehu nájde?

Príbeh č. 2

Dnešný príbeh bude iný. Čím sa líši? Tým, že zverejňujeme školu, z ktorej príbeh prišiel. Dôležitejším rozdielom však je, že poukazuje na pozitívny prístup zamestnávateľa k zamestnancom.

Milé kolegyně, milí kolegovia, každý deň mi ako predsedníčke základnej organizácie prichádzajú mailly z Odborového zväzu PŠaV na Slovensku, v ktorých nás oboznamujú s novinkami, so zákonmi, s usmerneniami a odporúčaniami, ako riešiť súčasnú „koronasituáciu“. Väčšina mailov je zameraná na ochranu zamestnancov, na pracovnoprávne vzťahy, na výklad a vysvetlenie noviel zákonov a usmernení. V posledných dňoch čítame príbehy uverejnené na webovej stránke, ktoré píše zamestnanci rôznych škôl a opisujú v nich svoju neľahkú situáciu

na ich škole. Áno, sťažujú sa, a to právom. Som sklamaná prístupom riaditeľov a zriaďovateľov k nám školským zamestnancom. No som rada, že OZ PŠaV tieto podnety – príbehy na svojej stránke zverejňuje a medializuje, aby sa zamestnanci nebáli povedať svoj názor. Samozrejme, OZ PŠaV sa snaží školám a ich zamestnancom pomôcť, odborári bojujú za nás všetkých.

Neupozorňujem vás na tieto príbehy, lebo „som nás v nich nenašla“. No odporúčam, aby ste si aspoň jeden prečítali, aby sme všetci videli, aké máme šťastie na našej škole.

Chceme sa poďakovať. Vyslovujeme obrovské ĎAKUJEME za to, že my zamestnanci ZŠ Ľudovíta Štúra v Modre máme skvelú riaditeľku, ktorá nás vedie, pomáha nám v práci, bojuje za

nás na všetkých úrovniach, stretnutiach, podporuje nás emocionálne, dopraje každému všetko, čo dovoľuje zákon, kde je to možné, dokonca aj nad rámec zákona. A jedna perlička na záver: pani riaditeľka nám aj šije rúška a zadarmo ich rozdáva.

Pani riaditeľka, ĎAKUJEME!

Amy na záver príbehu dodávame: Nesmierne nás teší, že máme zamestnávateľov, ktorí v tomto neľahkom a náročnom období myslia na tých, ktorí obetavo, neustále spoločnosťou nedocenení, vzdelávajú a vychovávajú, pomáhajú rozširovať vedomosti a poznanie, podávajú pomocnú ruku, dávajú šancu všetkým na vstup do života. Veríme, že takýchto pozitívnych príkladov máme oveľa viac. Ak sa chcete podeliť aj o takúto skúsenosť, napíšte nám.

Príbeh č. 3

Sme základná škola so všetkými ročníkmi, s právnou subjektivitou. Od 16. 3. 2020 sme zatvorili školu, oznámili žiakom i rodičom, akým spôsobom budeme zabezpečovať výchovno-vzdelávací proces. Aj z tohto miesta vyslovujem obrovské poďakovanie našim pedagogickým a odborným zamestnancom, s akou vervou, entuziazmom a invenciou vkročili do neznámej krajiny s názvom dištančné vzdelávanie. Áno, všetci sme za pochodu riešili technické problémy, hľadali zdroje, možnosti, navzájom sme si odovzdávali novonadobudnuté skúsenosti.

Po mesiaci, v ktorom sme si našli všetci spôsob komunikácie so žiakmi, s rodičmi i so zamestnancami navzájom, sme zrazu dostali mail s pokynmi od zriaďovateľa. Možno si poviete, že je to bežné, zriaďovateľ má právo, dokonca povinnosť komunikovať so školami, ktoré má v zriaďovateľskej pôsobnosti. Súhlasím, no nedá mi, aby som pár myšlienok z tohto mailu neuviedol:

„Pozrime sa, čo je priama činnosť s deťmi, žiakmi, teraz nie je možné vykonávať priamu činnosť, preto musí zamestnanec odpracovať sedem a pol hodiny.“ Zamestnanci, ktorí vyučujú online, robia videokonferencie, chatujú so svojimi žiakmi, naozaj nevykonávajú priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť? Naše skúsenosti s prípravou a so spätnou väzbou žiakom zaberú omnoho viac

času ako pri bežnej výučbe. Preto nemáme žiaden problém vykázat' aj viac ako 7,5 hodiny práce denne.

„Učitelia, ktorí pracujú na home office, patrí im náhrada mzdy v plnej výške.“

Áno, pracujeme, preto nám nepatrí náhrada mzdy, ale funkčný plat.

„Učitelia, ktorí nepracujú denne (napr. fyzikár, geograf) – dohodnúť, v ktorý deň budú pracovať, ostatné dni budú mať 80 % platu.“

Vyplýva z toho, že títo učitelia nemajú úväzok 23 hodín? Predsa svoje predmety učia v rôznych ročníkoch, triedach, prečo sa niekomu zdá, že budú pracovať menej? Z uvedenej citácie jeden deň v týždni?

„Učitelia, ktorí nepracujú vôbec (napr. telocvikár) budú na 80 %.“

Naši telocvikári natáčajú videá, sú v každodennej interakcii so žiakmi, hľadajú možnosti pohybu a športovej aktivity žiakov aj v tomto obmedzenom režime. Nie je dôležité aj to?

Už nejdeme opisovať informácie a inštrukcie o tom, ako treba kontrolovať zamestnancov, či naozaj pracujú, kedy začnú, kedy skončia, či naozaj to, čo vykážu, mohli robiť toľko času, koľko si vykázali...

Už nehovoriac o skrytých vyhrázkach o kontrolách, ako sme narábali s financiami, pretože bude výpadok na podieľových daniach, pretože sme vyplácali stravné, a či naozaj učitelia pracovali

viac ako 4 hodiny denne.

Na druhej strane sme dostávali informácie z OZ PŠaV o tom, že:

- normatívne prostriedky nie sú krátané,
- všetci učitelia majú mať možnosť pracovať z domu,
- na stravné máme nárok, veď pracujeme 37,5 hodiny týždenne,
- že nie zriaďovateľ riadi školu, ale riaditeľ...

Prosíme odborový zväz o pomoc, pretože s pridelenými finančnými prostriedkami na tieto mesiace nevieme pokryť všetky mzdové nároky, ktoré za prácu musí škola vyplatiť. Ešte pripomínam, že rozpočty škôl neboli upravené.

Čo dodať na záver?

Azda len, že aj zákon č. 138/2019 Z. z. o PZ a OZ hovorí v § 3 ods. 1 písm. c), že PZ a OZ má právo na ochranu pred neodborným zasahovaním do výkonu pracovnej činnosti.

Prečo zriaďovatelia nútia riaditeľov škôl do znižovania výkonov učiteľov, ktorí sú platení z prenesených kompetencií?

Vydržia riaditelia tlak a budú stáť na strane svojich zamestnancov? Dokážu obhájiť potrebu vzdelávania v plnom rozsahu?

Veríme, že aj takouto medializáciou poukážeme na nepravosti, ktoré sa dejú našim školským zamestnancom.

Ministri školstva po roku 1989

• 12. 12. 1989 – 26. 6. 1990

prof. RNDr. Ladislav Kováč, DrSc.

– minister školstva, mládeže
a telesnej výchovy SSR

• 27. 6. 1990 – 24. 6. 1992

prof. RNDr. Ján Pišút, DrSc.

– minister školstva, vedy, mládeže a športu SR

• 24. 6. 1992 – 25. 9. 1992

Dušan Slobodník, CSc.

– minister školstva SR
(ad interim – dočasný)

• 26. 9. 1992 – 21. 6. 1993

prof. PhDr. Matúš Kučera, DrSc.

– minister školstva SR

• 22. 6. 1993 – 9. 11. 1993

**doc. MUDr. Roman Kováč, CSc.,
mimoriadny profesor**

– minister školstva SR
(ad interim – dočasný)

• 16. 10. 2002 – 8. 2. 2006

doc. Mgr. Martin Fronc, PhD.

– minister školstva SR

• 8. 2. 2006 – 4. 7. 2006

Mgr. László Szigeti

– minister školstva SR

• 4. 7. 2006 – 8. 7. 2010

prof. Ing. Ján Mikolaj, CSc.

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

• 8. 7. 2010 – 4. 4. 2012

Ing. Eugen Jurzyca

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

• 4. 4. 2012 – 3. 7. 2014

doc. PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc.

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 10. 11. 1993 – 14. 3. 1994

Ing. arch. akad. arch. Jaroslav Paška

– minister školstva a vedy SR

- 15. 3. 1994 – 13. 12. 1994

Ing. Ľubomír Harach, CSc.

– minister školstva a vedy SR

- 13. 12. 1994 – 30. 10. 1998

PhDr. Eva Slavkovská, CSc.

– ministerka školstva a vedy SR

- 30. 10. 1998 – 17. 4. 2002

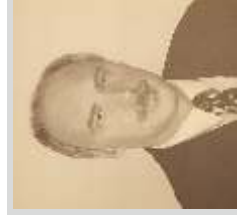
doc. RNDr. Milan Ftáčnik, CSc.

– minister školstva SR

- 18. 4. 2002 – 15. 10. 2002

doc. Ing. Peter Ponický, PhD.

– minister školstva SR

- 3. 7. 2014 – 25. 11. 2014

Ing. Peter Pellegrini

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 25. 11. 2014 – 23. 3. 2016

Juraj Draxler, MA

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 23. 3. 2016 – 31. 8. 2017

prof. Ing. Peter Plavčan, CSc.

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 31. 8. 2017 – 13. 9. 2017

Ing. Gabriela Matečná

– ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR
(ad interim – dočasná)

- 13. 9. 2017 – 21. 3. 2020

JUDr. Mgr. Martina Lubyová, PhD.

– ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 21. 3. 2020

Mgr. Branislav Gröhling

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

Príbeh č. 4

Obraciame sa na vás s prosbou o pomoc, hoci sme si mysleli, že nás vychovávateľiek v ŠKD sa to týkať nebude a dajú nám pokoj, aby sme si mohli robiť svoju prácu. No mýlili sme sa, nie je to tak, preto prosíme o pomoc. Mnohé z nás sú samoziviteľky, už teraz nemáme plné úväzky a zasa ďalšie zníženie príjmu.

V terajšej mimoriadnej situácii nás nemilo prekvapila informácia, že vládou vyčlenený objem finančných prostriedkov vo výške 90 miliónov eur sa bude týkať len učiteľiek MŠ. My vychovávateľky ŠKD sme súčasťou pedagogického zboru v ZŠ a pracujeme ako ostatní pedagogickí zamestnanci z domu. Nás sa už v minulých rokoch viac ako iných zamestnancov dotklo šetrenie finančných prostriedkov miest a obcí, čo sa odzrkadlilo na znižovaní našich úväzkov.

Ešte v polovici marca bolo rozhodnuté, že sa zavrie škola. Riaditeľ nám umožnil pracovať z domu, s čím sme všetci, aj my vychovávateľky, súhlasili. Takmer do konca apríla sme pracovali z domu, posielali sme aj hlásenia o svojej činnosti podľa požiadaviek riaditeľa školy. No zrazu prišlo oznámenie, že už nemusíme pracovať, pán riaditeľ ako dôvod uviedol, že budeme na prekážke

v práci, pretože zriaďovateľ to tak nariaďil.

Chceme poukázať na to, že aj v tejto neistote sa snažíme ponúkať deťom aktivity z jednotlivých tematických oblastí výchovy, pomáhame a spolupracujeme s učiteľmi, chceme v zmysle usmernenia MŠ SR zo dňa 28. 4. 2020 byť tímovými učiteľmi. Snažíme sa poselať cez rôzne portály aktivity, prezentácie, návrhy projektov, súťaží, ktoré by vyplnili voľný čas deťom, okolnosťami prinútených na dištančné vzdelávanie. Vieme o tom, že aj v iných školách mnohé vychovávateľky aj doposiaľ fotili, distribuovali materiál pre deti na učenie a zbierali ho späť, čím pomáhali učiteľom. Ponúkali aktivity z výchovných predmetov, ktoré sú v usmernení MŠ SR zo dňa 28. 4. 2020 zahrnuté v komplementárnych vzdelávacích oblastiach, čím odľahčili prácu učiteľov, i aktivity na podporu učiva z predmetov, ktoré sú zahrnuté v hlavných vzdelávacích oblastiach. No hlavne sa snažíme prihovárať deťom, motivovať ich, povzbudzovať vo chvíľach, v ktorých nikto z nás doteraz nebol.

Preto prosíme, pomôžte nám nájsť odpovede na naše otázky.

Prečo máme byť na prekážke v práci, keď neustále komunikujeme s deťmi,

s rodičmi, posielame pracovné listy, nápady na voľnočasové aktivity? Máme spätnú väzbu od rodičov, ktorí nám sú vďační za nápady, na ktorých s deťmi pracovali, posielali nám fotografie detí, ich práce, ich výrobkov.

Prečo máme súhlasiť s tým, že už nemôžeme pracovať, ak pracovať môžeme a chceme? Prečo pán riaditeľ povedal, že on vie, že na to máme právo, ale on nám to zníženie musí dať, lebo tak povedal zriaďovateľ?!

Môže takto do rozhodnutia riaditeľa zasahovať zriaďovateľ? Alebo sa riaditeľ iba nás vychovávateľov nezastal, lebo si nemyslí, že naša práca je dôležitá?

Skutočne nie je dôležité aj v týchto neľahkých časoch myslieť na zmysluplné využívanie voľného času našich detí, ktoré teraz nemôžu tento čas využívať plnohodnotne v rôznych športových a záujmových útvaroch?

Ďakujeme za pomoc, za všetky rady a postupy, ktoré nám pomôžu v našej situácii.

Dnes neprídu v závere príbehu otázky. Tie už odzneli v samotnom príbehu a určite so mnou súhlasíte, že všetci na ne poznáme odpovede.

Napriek tomu aspoň jedna krátka: **DOKEDY TO BUDEME ZNÁŠAŤ?**

Príbeh č. 5

Obraciame sa na vás v súvislosti s aktuálnou situáciou v pracovnoprávnom vzťahu so zriaďovateľom.

Sme jednotriedna materská škola so štyrmi zamestnancami – riaditeľ školy, učiteľ, kumulovaná funkcia vedúca školskej jedálne/upratovačka a kuchárka.

Dňa 23. apríla 2020 zriaďovateľ pedagogickým zamestnancom ústne oznámil, že všetkým zamestnancom bude od 4. 4. 2020 znížený plat zo 100 % na 80 % a určil povinnosť od 27. apríla 2020 vykonávať 4 hodiny denne prácu na pracovisku alebo na úrade u zriaďovateľa. Riaditeľovi nariadil vypracovať plán činností, ktoré budú všetci zamestnanci školy vykonávať.

V súčasnej výnimočnej situácii týkajúcej sa šírenia koronavírusu SARS-COV-2 si myslíme, že konanie zriaďovateľa je v rozpore s novelou Zákonníka práce a pedagogickí zamestnanci majú právo vykonávať prácu z domu, lebo to povaha práce umožňuje (vypracovávanie dokumentácie školy, individuálne sebavzdelávanie, pripravova-

nie projektov školy, plány výchovy a vzdelávania, zadávanie pracovných úloh zákonným zástupcom detí formou zasielania pracovných listov, diagnostika detí a príprava pomôcok na vzdelávanie), čo sme dosiaľ vykonávali z domu. Počas prekážky na strane zamestnávateľa považujeme prácu riaditeľa a učiteľa na pracovisku školy upratovaním, vykonávaním prác v školskej záhrade alebo administratívnych prác u zriaďovateľa za protiprávne. Podľa nášho názoru sa zriaďovateľ dopustil viacerých pochybení a je evidentné, že postupuje v rozpore so zákonom.

Nepedagogickí zamestnanci raz týždenne na pracovisku vykonávali čistenie a dezinfekciu priestorov školy, školskej jedálne, vedúca školskej jedálne pripravovala na pokyn zriaďovateľa písomnosti na otvorenie prevádzky školskej jedálne na stravovanie dôchodcov. Ako má zriaďovateľ postupovať s nepedagogickými zamestnancami? V našom okolí zriaďovateľa postupujú rôzne a rozporuplne.

Aj to sú dôvody, prečo sme za prechod originálnych kompetencií výlučne do kompetencie ministerstva školstva, odstránili by sa problémy s financovaním.

Na záver niekoľko otázok:

Sme jediná materská škola, ktorej zriaďovateľ, resp. zamestnávateľ protiprávne oznamuje so spätnou platnosťou zníženie funkčného platu zo 100 % na 80 %?

Môže zamestnávateľ jednostranne nariadiť výkon práce na úrade zriaďovateľa, ak zmena miesta výkonu práce a zmena druhu vykonávanej práce sa považuje za zmenu dohodnutých pracovných podmienok, čo sa môže uskutočniť iba na základe dohody zamestnávateľa a zamestnanca?

Dodržiaval zamestnávateľ zákonom stanovenú oznamovaciu povinnosť v súvislosti s rozvrhnutím pracovného času v zmysle § 250b ods. 3 Zákonníka práce, ak rozvrhnutie pracovného času je zamestnávateľ povinný zamestnancovi oznámiť najmenej dva dni vopred?

Príbeh č. 6

Sme materská škola s právnou subjektivitou, bohužiaľ, len na papieri. Všetko riadi a o všetkom rozhoduje zriaďovateľ. Detí máme každý rok dosť, materská škola je vždy naplnená do posledného miesta. Pedagogický kolektív je stabilný, rodičia sú spokojní, ale zriaďovateľ má neustále problém s tým, že na nás dopláca a musí zobrať finančné prostriedky iným školám či školským zariadeniam.

Prišla nešťastná pandémia. Všetci sme mali obavu, čo bude ďalej. Krátko po zatvorení škôl si zavolať pán primátor riaditeľku a vyjadriť sa, že nás nepotrebuje, pretože nemáme čo robiť. Strážiť deti nemusíme, keďže podľa neho len to robíme. Zobrali nám viac ako štvrtinu z celkového rozpočtu na rok 2020, lebo nebudeme v materskej škole, a tak sa ušetrí. Akoby sme vôbec neexistovali, nemali žiadne náklady na mzdy ani na prevádzku. Očakával od nás, že všetci pedagogickí zamestnanci pôjdu na 80 %, nepedagogickí na 60 %. Žiadal čerpanie dovolení, OČR, PN. Podľa jeho vyjadrení je náš problém, ako si to

zariadime, kde ušetríme, akým spôsobom. Ak sa nám to nepáči, môžeme ísť na ÚPSVaR. Sme za to plne zodpovední a ak to nedokážeme, nemáme čo na svojich miestach robiť, sme neschopní. Argumentácia, že nechceme stratiť kontakt s deťmi, neobstála. My nemáme čo riešiť z domu, podľa pána primátora je to hlúposť. Darmo sme vysvetľovali, on tak rozhodol a nič iné ho nezaujímalo.

Rozhodli sme sa, že deťom budeme napriek náhrade mzdy vo výške 80 % počas prekážky na strane zamestnávateľa zverejňovať pracovné listy, básne, piesne, rôzne aktivity súvisiace s konkrétnou témou, ktorá je v ŠkVP. Učiteľky pracujú na projektoch, píšú diagnostiky, plány, vzdelávajú sa, vyrábajú pomôcky, o čom svedčia ich týždenné výstupy.

Riaditeľka vypracovala konkrétne usmernenia pre všetkých zamestnancov – pedagogických i nepedagogických. Všetci máme prekážku v práci (teda 80 %), napriek silnému tlaku zriaďovateľa nie sme na 60 %. Veríme, že

naša pani riaditeľka to zvládne aj naďalej. Pedagogickí zamestnanci pre deti robia so srdiečkom, majú spätnú väzbu od rodičov, vážia si ich prácu. Deti sa tešia, čo nové zas zverejníme, čo budú môcť robiť s rodičmi.

No stretávame sa s rôznymi názormi aj v širokej verejnosti. Naša práca bola celkom dehonestovaná a niektorí ľudia ju „vdaka“ podsúvaniu zo strany zriaďovateľa tak chápu. Veď je pandémia a počas nej neplatia zákony ani Zákonník práce – jedno z vyjadrení. Nevedomosť a nechúť riešiť vzniknuté problémy súvisiace so znížením podielových daní a neinformovanosť o skutočnej práci učiteľa. Akoby sa zabudlo alebo nechcelo vedieť, že materská škola je prvým článkom výchovno-vzdelávacej sústavy, kde sa deti nielen hrajú, ale pripravujú sa na vstup do základnej školy.

Pýtam sa, ako sa pozrú títo zriaďovatelia učiteľom, ktorí vychovávajú našu budúcu generáciu, do očí?

Kedy konečne bude zmena v kompetenciách, po ktorej tak dlho odôvodnene voláme?

M. Filipová: Naším cieľom je odstrániť segregáciu rómskych detí

Aktuálne o školstve

Ministerstvo školstva má v pláne prehodnocovať súčasný systém špeciálnych škôl a poradenských zariadení.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR intenzívne komunikuje s Európskou komisiou o odstraňovaní segregácie a diskriminácie rómskych detí, za ktoré hrozí Slovenskej republike žaloba.

Rezort si uvedomuje, že ide o dlhodobý problém spojený s nedostatočnou kvalitou a nevhodnými podmienkami na vzdelávanie detí z marginalizovaných rómskych komunit na Slovensku. „Aj z toho dôvodu dopĺňame odpovede pre Európsku komisiu, zdôrazňujúc pripravenosť otvorenej komunikácie pri nastavení harmonogramu jednotlivých opatrení. Naším cieľom je postupne odstrániť existujúcu segregáciu rómskych detí a predchádzať ďalšiemu vzniku segregovaných tried a škôl,“ ozrejmila štátna tajomníčka minister-

stva školstva Monika Filipová.

Z údajov, ktoré má rezort školstva k dispozícii, vyplýva, že deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) zaznamenávajú takmer o polovicu nižšiu účasť na predprimárnom vzdelávaní (41 percent) v porovnaní s ostatnými deťmi (75 percent). Oproti ostatným žiakom majú žiaci zo SZP viac ako štvornásobne vyššiu mieru opakovania ročníka (13 percent oproti trom percentám) a takmer dvojnásobne viac z nich po ukončení povinnej školskej dochádzky nepokračuje ďalej vo vzdelávaní (11 percent oproti šiestim percentám).

„Ďalšou výzvou, pred ktorou stojíme, je povinná predškolská dochádzka, ktorá by pomohla deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia s nástupom do škôl. Tým by sme sa vyhli nadpriemernej klasifikácii rómskych detí, ktorým je diagnostikované ľahké mentálne po-

stihnutie. Zmeny sa plánujú aj v metodikách pre diagnostické nástroje a postupy. V súvislosti s kvalitou vzdelávania rómskych detí sa tiež budeme venovať elokovaným pracoviskám stredných škôl, z ktorých mnohé neposkytujú uplatniteľné vzdelanie,“ priblížila Filipová.

Ministerstvo školstva má v pláne prehodnocovať súčasný systém špeciálnych škôl a poradenských zariadení. „Cieľom je, aby špeciálne školy so svojou odbornou kapacitou pôsobili aj ako zdrojové centrá a napomáhali pri integrácii žiakov so špecifickými poruchami. Je naším záujmom, aby sa viac žiakov vzdelávalo v bežnom kolektíve rovesníkov a zároveň, aby aj školy za pomoci špeciálnych pedagógov vedeli pre ich vzdelávanie vytvoriť vhodné podmienky,“ uzavrela Filipová.

Zdroj: TASR, Bratislava 17. 6. 2020

Niekoľko slov o EXOD-e

Som jedna z organizátorov exkurzno-vzdelávacích základní a rada by som vám priblížila niekoľko momentov z ich organizovania.

Základné informácie už boli veľakrát publikované s vysvetlením, čo vlastne EXOD je, ale dovoľte mi, aby som to opäť v krátkosti zopakovala.

EXOD – exkurzno-vzdelávacie základne sú špecifickou formou ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov školstva, s cieľom rozširovania ich odborných teoretických aj praktických znalostí, rozvíjania rôznych záujmových činností, výmeny poznatkov a skúseností s kolegami, ktoré potom môžu využiť vo svojej výchovno-vzdelávacej práci. Umožňujú získavanie vedomostí z oblasti kultúry, histórie, umenia, geografie, rôznych prírodovedných a technických odborov. Súčasťou exkurzno-vzdelávacích podujatí sú odborné prednášky, exkurzie, relaxačné aktivity, šport a turistika.

Podujatia EXOD sa uskutočňujú formou exkurzno-vzdelávacích základní (EVZ), najmä v čase školských prázdnin. Zabezpečujú ich dobrovoľní pracovníci, vedúci EXOD-u. Zúčastňovať sa na nich môžu pedagogickí pracovníci, zamestnanci školstva, ich rodinní príslušníci, ale aj iní záujemcovia.

Program a tematické zameranie exkurzno-vzdelávacích podujatí sa každoročne aktualizuje.

Pre predstavu o tejto práci uvediem program jednej z mnohých základní v predchádzajúcom roku.

EXOD Veľká Fatra a Nízke Tatry v Liptovských Revúchach, 3. 8. – 10. 8. 2019

Tento EXOD sa uskutočnil v zaujímavej lokalite Liptovských Revúch, ktorá slúžila ako vhodne vybraný východiskový bod na rozličné poznávacie túry a iné aktivity. Účastníci mali zabezpečené príjemné ubytovanie v penzióne Jana, v ktorom sa aj stravovali. Strava bola výdatná a pestrá a zodpovedala súčasným trendom zdravej výživy (napr. pstruhy). Prístup personálu bol na vysokej úrovni.

Na druhý deň po príchode sme absolvovali stredne náročnú túru do Čutkovskej doliny pri Ružomberku, ktorú zvládli všetci účastníci. O okolitej prírode sme sa dozvedeli z náučných tabúl v tejto doline, ktorá bola pre mno-

hých novým objavom. Potom sme sa presunuli na Malinô Brdo a napokon do Vlkolínca. Tento klenot ľudovej architektúry zapísaný na Zoznam svetového dedičstva UNESCO sme obdivovali s úctou a pokorou. Večerné kúpanie na kúpalisku Gothál v Liptovskej Osade bolo po dni plnom dojmov a dennej horúčavy veľmi osviežujúce.

Tretí deň sme absolvovali jednu z najkrajších prechádzok po Veľkej Fatre: zo Smrekovice cez Rakytov a sedlo Ploskej do Liptovských Revúch. Striedajú sa tu lúky, pastviny, rôzne typy lesných porastov (listnaté, ihličnaté aj zmiešané) s krásnymi výhľadmi na okolité pohoria (Chočské, Západné Tatry, Kľak, Nízke Tatry, Malá Fatra). Chodník lemuje vzácna flóra. Jedna skupina mala dokonca možnosť vidieť v divej prírode vlka.

Lanovka na Donovaloch nás vyviezla na Novú Hoľu, odkiaľ sme mali na výber viacero možností trás podľa výkonnosti účastníkov. Časť účastníkov sa vrátila do Liptovských Revúch cez sedlo Šturec, druhá časť išla cez Malý Zvolen a tretia vyšla rovno z Liptovských Re-

vúc až na Krížnu.

Na hrebeni smerom k sedlu Šturec sme mohli obdivovať práve kvitnúci endemit – cyklámen fatranský.

Večerné posedenie a vymieňanie dojmov a poznatkov z jednotlivých trás bolo pre všetkých veľmi poučné a zaujímavé.

Štvrtý deň bol zameraný hlavne na kultúru. Navštívili sme hrad Likava a ozajstným prekvapením bol pre nás kostol

Postrehy účastníkov z rôznych tematických akcií EXOD-u:

„Osobne sa na EXOD-och pani vedúcej zúčastňujem už vyše desať rokov a s obdivom pozorujem, akému množstvu učiteľov a pracovníkov školstva nielen zo Slovenska, ale aj z Česka umožnila objaviť najvzácnejšie prírodné rezervácie a kultúrne pamiatky na Slovensku. Flexibilný program nám sprístupňuje zakaždým nejaký iný kút alebo pamiatku, a preto sa mnohí zúčastňujeme na tej istej základni viackrát. Takýto EXOD pomáha stovkám učiteľov rozšíriť si všeobecný rozhľad, ktorý je nielen pre nás, ale najmä pre našich žiakov veľkým prínosom. Myslím, že na Slovensku neexistuje ekvivalentný vzdelávací projekt, ktorý by sa rozsahom a efektivitou EXOD-u vyrovnal. Nemôžeme byť predsa hrdí na našu vlasť bez toho, aby sme nepoznali, aká je krásna. Ani žiakom nemôžeme odovzdávať niečo, s čím nemáme osobnú skúsenosť. A preto si myslím, že by si po toľkých rokoch zmysluplnej práce táto činnosť zaslúžila veľké ocenenie.“

Viera Rapcová,
stredoškolská učiteľka,
Gymnázium B. S. Timravy

Pieniny križom-kražom – Červený Kláštor

„Program: Veľmi pekné výlety, dobre prepracovaný program, celkom bez výhrad.“

Ubytovanie a jedlo: veľká spokojnosť, príjemné prostredie, udržiavaný penzión s výbornou kuchyňou.

Organizácia: Pani vedúca nám vždy podala presné informácie o trase a časovom rozvrhu. Veľkým bonusom bol autobus, vždy pripravený na prevoz, ktorý nám ušetril veľa času a bolo to veľmi pohodlné. Celý pobyt hodnotím len pozitívne. Trasy boli zvolené s krásnymi výhľadmi. Vyhovovalo mi, že sa čakalo aj na účastníkov s pomalším tempom. Kladne hodnotím aj zmeny vzhľadom na počasie. Ďakujem za príjemný pobyt.“

Veľká Fatra, Nízke Tatry – Liptovské Revúce

„Tento EXOD vysoko predstihol všetky naše očakávania. Boli sme prvýkrát na základe vynikajúcich referencií na pani vedúcu, je to skvelý človek, skvelý organizátor, všetko dotiahla do posledného detailu na jednotku. Radi sa s ňou zúčastníme aj nark, ak to bude možné. Veľké ďakujeme.“

Paulovičovi

v Martinčeku. Skvost románskej a gotickej stredovekej fresky nám so zaujímavým výkladom sprístupnil miestny občan, bývalý starosta. Po obede sme sa presunuli do obce Kalameny, kde sa niektorí okúpali v prírodnom jazierku, a niektorí dali prednosť termálnemu kúpalisku v Lúčkach.

Piaty deň sme absolvovali túru z Korytnice na Kozie chrbty cez Hiadeľské sedlo. Kto mal chuť, mal možnosť najesť sa lesných plodov (čučoriedky, maliny) a ochutnať korytnickú minerálku. Navečer bolo príjemné opäť sa okúpať na kúpalisku Gothál.

Posledný deň sme začali v Stankovonoch. Osadou Podšíp s krásnym výhľadom na Veľký Rozsutec sme sa dostali až na vrchol Šípu. V krásnom počasí sme vychutnávali panorámu pohoria a obdivovali vzácnu flóru.

Vďaka výbornej organizácii sme mohli objaviť prírodné a kultúrne krásy tejto časti Slovenska, ktoré niektorí z účastníkov dosiaľ nepoznali, a zároveň relaxovať.

Pohodové spojenie poznávania našej krajiny s turistikou, s možnosťou kúpania a oddychu je veľkou devízou týchto akcií.

„Vrelá vďaka za všetko – za krásnu lokalitu, za vynikajúci program, za bezkonkurenčnú stravu, za ideálne počasia, jednoducho za všetko. Cítili sme sa báječne. Ostáva len povedať: Ďakujeme a radi prideme zas.“

„EXOD byl výborný po všech stránkách, výstupy i poučení. Pán Saniga, kostel, koupání v termálním pramenu, stravování, ubytování, dokonce i vybavení pokojů v dřevě. Bylo to opravdu vyvážené. Skládáme poklonu pani vedoucí. Děkujeme i Štefkovi a panu řidiči...“

Po výhľadoch z Liptova – Liptovský Ján

„Páčila sa nám okrem turistických túr návšteva domu Milana Rúfusa. Všetko bolo podané s entuziazmom a so znalosťou v daných akciách. Takisto oboznámenie s možnými platbami. Jednoducho veľmi erudovaný prístup a, samozrejme, hlavne ľudský, empatický EXOD. Ďakujeme a tešíme sa na ďalší.“

Tatry – Ždiar účastníčka vyjadrila svoju spokojnosť a nadšenie tematickou básňou

*Exod v Ždiari, slniečko nám žiari,
obloha v Smokovci gýčová čaká,
všetkých to na túru v tento deň láka.
Na Hrebienok lanovkou alebo peši,
z Hrebienka Sliezsky dom každého poteší.*

*Veď občerstvenie dobre padne,
potrvá dlho, kým si na Poľský
hrebeň sadne.*

*Sú aj takí, ktorí letieť vedía a o chvíľu
na Východnej Vysokej sedia.*

*Niektorí si korunou hodía
či Bielovodsku dolinu alebo Veľkú
studenú schodía.*

*Ale večeru dobrú máme, na dnešný
deň v dobrom spomínáme.*

*V nedeľu Kasprov vrch,
lanovkou hore,
vstávať však musíme, kým vyjdú zore.*

*Hrebeňom Červených vrchov
kráčame,*

*výhľady do Poľska a Slovenska
obdivujeme,*

*niektorí vylezú na Giewont hore,
iní sa spúšťajú chodníkom dole.*

*Štyria odvážni Orlí chodník lezú,
strach vôbec nemajú, dole nás
dobehnú.*

*Pondelok, hoc v predpovedi
dážď už bol,*

do jasného dňa sa prehupol.

*Ide sa na Bielu vodu a Jahňací štít,
aj keď tam vylezieme, budeme fit.*

*Prekvapenie veľké na nás čaká,
kamzíky sa pasú, nič ich neľaká.*

*Pózujú nám pred foťákom,
fotky budú dobré*

*a my sa už ponáhľame,
musíme vyjsť hore.*

*Na Jahňacom štíte sme s'ľa
v oblakoch,*

*hmla ho zahalila, je po výhľadoch,
no my sme spokojní, obed si dáme*

*a dole k Brnčalke po skalách
schádzzame.*

*V utorok do Poľska mali sme ísť,
všetko sa zmenilo, musel ten*

dážď prísť?

*No pani vedúca náhradný
program spraví*

*a my spoznáваме okolité hrady.
Dobre tu bolo, spokojný je každý*

*spomínať budeme,
super bolo v Ždiari.*

Mgr. Eva Matejová

Čo povedať na záver...

V predchádzajúcich rokoch sme veľa cestovali do zahraničia, lákalo nás more, nepoznané diaľavy, historické pamiatky cudzích krajín... Človek, ktorý cestuje do zahraničia, sa dobrovoľne vzdal hodnôt, ktoré má doma. Ak ich však objaví, zistí ich nádheru a spojí to s trochou vlastnenectva, o to viac si ich váži. Ľahšie sa mu potom odhaľuje genius loci (duch miesta, atmosféra, kolorit krajiny, v ktorej žije). My sa snažíme odhaľovať tvorivú energiu ľudí v každom jednom regióne, pretože milujeme Slovensko ako celok. S nevôľou vnímame, ako kultúra cudzích, veľakrát vzdialených krajín valcuje kultúry, ktoré sa nedokázali brániť. Stačí zopár rokov a ľudia sa postupne vzdávajú tradičného oblečenia, jedla, náboženstva v neprospech vlastnej krajiny. Stráca sa vlastnenectvo a národná hrdosť. Čoraz viac vidieť cudzokrajné názvy reštaurácií, obchodov, centier. Sme svedkami postupnej a zahanbujúcej demontáže materčiny z našich miest a dedín, z ulíc, z verejného života a zo vzdelávacích ustanovizní, aká nemá obdoby hádam v žiadnom čase. Práve preto

chceme, musíme, najmä mladým ľuďom ukázať, čo je tu v našej malej krajine vzácné, krásne, prečo sa tu oplatí žiť. Snažíme sa najmä v súčasnosti poukázať na to, aké je dôležité mať pevný bod, okolo ktorého by sa každému z nás mala otáčať zemeguľa.

Osobne sa budem tešiť, ak budete patriť medzi tých ľudí, ktorí sa cestovania nevzdávajú ani v dnešnej situácii a budete mať snahu lepšie spoznať Slovensko, možno aj na akciách EXOD. Môžeme sa naučiť žiť aj so súčasným neviditeľným vírusom, ktorý tak rýchlo mení náš svet, tak ako sme sa naučili žiť s chrípkou.

Treba stále posilňovať imunitný systém, športovať, nestresovať sa a dodržiavať na cestách elementárne hygienické zásady. Užijeme si spoločne voľné chvíle na čerstvom vzduchu, doprajme si relax. Objavujte s nami krásy Slovenska.

Mgr. Ľubomíra Šajgalová
Foto: Mgr. Ľubomíra Šajgalová,
Mgr. Slávka Brayerová

Vyučovanie počas pandémie COVID-19

Keď sme v marci odchádzali zo škôl, asi málokto predpokladal, že sa učíme takmer na tri mesiace. S manželkou sme obaja učiteľia. Spočiatku sme mali doma byť iba dva týždne. Zadali sme deťom domáce úlohy a učivo na precvičovanie. Žiaci nám ich posielali späť vypracované. Komunikácia s rodičmi a so žiakmi prebiehala najmä prostredníctvom edupage, telefónu či mailu.

Vyučovanie počas pandémie koronavírusu má svoje zvláštnosti a nikto z nás na ne určite nebol pripravený. Nikto sa zvlášť nepripravoval na online vzdelávanie. Ako sa však kríza prehlbovala, zistili sme, že učenie bude nutné. Učili sme sa to vlastne všetci za pochodu. Ako zadať úlohy, ako ich vyhodnocovať a ako komunikovať so žiakmi, aby sme im boli čo najviac nápomocní a aby sme mohli aj z domu kvalitne vzdelávať. Postupne sa vynárali problémy s vysvetlením nového učiva. Z rodičov sa nemohli zo dňa na deň stať kvalifikovaní učiteľia. Riešili sme, ako im čo najviac doma pomôcť – pripravovali sme rôzne prezentácie, nahrávali videá, kde

sme vysvetľovali nové učivo.

Najlepším spôsobom, ako vysvetliť nové učivo a zároveň mať hneď spätnú väzbu od žiakov, sa javilo online vyučovanie – prostredníctvom Microsoft Teams alebo Zoom. Vyučovanie prebiehalo takmer rovnako ako na hodine. Pre deti bolo veľkým prínosom aj to, že sa konečne mohli vidieť a počuť. Prvá hodina bola najmä zvitacia – bolo to veľmi dojemné aj pre učiteľa.

Musím sa priznať, že po dvoch mesiacoch sa dá skonštatovať, že online vzdelávanie žiakov má svoju veľkú náročnosť aj špecifiká. U nás doma ešte o to väčšie, že obaja sme učiteľia a obaja musíme vzdelávať a byť online pre žiakov a zároveň máme doma jedného školáka a predškoláka. Čiže celé doobedie fungujeme ako malá rodinná škola s predškolským zariadením. S manželkou sa snažíme pri vzdelávaní striedať, aby sme mali možnosť byť online aj na počítači so žiakmi, zároveň pomôcť synovi pri vypracovávaní domácich úloh a s najmenším synom precvičovať zručnosti predškoláka, ktoré by inak robil v škôlke.

Z môjho pohľadu to nie je jednoduchá situácia, pretože z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že online pre žiakov som takpovediac celý deň a takisto manželka. Popri tom treba zvládnuť bežný chod domácnosti – takže náročnosť je určite vysoká. Časom sme si spravili rozvrh, aby sme pri vzdelávaní mali všetko rozvrhnuté tak, aby bol čas aj na učenie v škole, aj na domáce učenie so synmi. Samozrejme, veľmi chýba kontakt učiteľ – žiak, čo sa aj cez živé vysielanie ťažko nahrádza. Ale čo sa týka odvedenej práce, musím povedať, že podľa môjho názoru počas online vzdelávania v tejto kríze mali žiaci určite možnosť kvalitne sa vzdelávať, ak mali základné materiálne-technologické vybavenie. Učiteľia odvedli kvalitnú prácu, za čo im patrí vďaka.

Určite sa už veľa učiteľov aj žiakov teší do školy a z môjho pohľadu musím povedať, že keď sa v škole už stretne, budeme mať na čom stavať a pokračovať v kvalitnom vzdelávaní.

Tomáš a Alena Kuželíkovci

Pomoc odborárom mesta Stará Turá

To, či byť alebo nie v odboroch, oceňia v plnom rozsahu zamestnanci vtedy, keď sa ich problémy bytostne týkajú. Musia byť presvedčení, že ak sa problémy vyskytnú, sú tu odbory, ktoré môžu požiadať o pomoc.

Na podnety viacerých našich odborárov mesta Stará Turá sa uskutočnilo dňa 11. júna 2020 pracovné rokovanie s primátorom mesta Stará Turá i s jeho delegovanými pracovníkmi. Za odbory sa na rokovaní zúčastnil predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku Pavel Ondek, predsedníčka ZZŠ Ingrid Gamčíková a okresná predsedníčka ZO OZ PŠaV Nové Mesto nad Váhom Elena Huličiaková.

Pracovné rokovanie sa realizovalo preto, že mesto Stará Turá pristúpilo od 1. júna 2020 k zásadnému opatreniu – k dohode o plošnom znížení plátov a pracovných úväzkov na 80 % u všetkých zamestnancov, ktorí sú napojení na mestský rozpočet, a to až dovtedy, keď budú jasnejšie prognózy o smerovaní ekonomiky štátu. Zamestnanci do-

stali dohody o zmene pracovných podmienok, ktoré viacerí odmietli podpísať, na čo mali právny nárok.

V úvode rokovania predseda OZ PŠaV Pavel Ondek informoval vedenie mesta o súčasnej situácii, o rokovaniach s ministrom školstva, ministrom financií, poukázal, že aktuálna situácia zvyraznila problém, na ktorý dlhodobo upozorňujeme, a to je nejednotný dlhodobý systém financovania škôl, školských zariadení, preto bude potrebné čo najskôr zjednotiť financovanie školstva z jedného balíka.

V originálnych kompetenciách, pod ktoré spadajú základné umelecké školy, materské školy, školské družiny, školské jedálne a centrá voľného času, ktoré sú financované samosprávami z príjmov z podielových daní, je avizovaný pokles. Preto OZ PŠaV na Slovensku požiadal ministra školstva a ministra financií o riešenie.

Na tento účel ministerstvo školstva vyčlenilo 66 miliónov eur zo štrukturálnych fondov na dofinancovanie plátov v originálnych kompetenciách, čo je

odsúhlasené, na žiadosť zriaďovateľov budú platy dofinancované.

Predsedníčka ZZŠ Ingrid Gamčíková pripomenula, že zníženie podielových daní nie je samo osebe dôvodom na zmenu pracovných podmienok. V mesiacoch marec, apríl, máj sa ušetrilo v školských zariadeniach hlavne na prevádzkach i mzdách. Poďakovanie za aktívny prístup pri riešení problémov našich odborárov v meste Stará Turá patrí nášmu predsedovi OZ PŠaV na Slovensku P. Ondekovi i predsedníčke ZZŠ I. Gamčíkovej, ktorí požiadali primátora mesta, aby nanovo prehodnotil daný stav v súlade s platnými právnymi predpismi, aby zamestnanci školstva neprišli o mzdy, na čo majú nárok v zmysle zákona, pretože dofinancovanie plátov je odsúhlasené. OZ PŠaV na Slovensku v prípade pretrvávajúcich problémov poskytne odborárom právnu pomoc na odstránenie protiprávneho stavu.

Mgr. Elena Huličiaková,
predsedníčka Rady ZOOZ PŠaV
Nové Mesto nad Váhom

Využitie metódy jigsaw a brainstorming vo vyučovacom procese

ABSTRACT:

Moravík L., 2020: Die Ausnutzung der Methode jigsaw a brainstorming in der Unterrichtung

Der Beitrag beschäftigt sich mit der Ausnutzung der zwei in der Unterrichtung ausgesuchten Methoden. Die Methode jigsaw ist in unseren Schulen wenig bekannt. Diese Methode kann die Schüler in die Unterrichtung aktiv einziehen. Die Diskussionsmethode brainstorming verwendet sich an den Unterrichtsstunden öfter. Die Methode geht aus den Lebenserfahrungen aus und bildet die Originaleinfälle.

Schlusswörter: die aktivierenden Methoden, brainstorming, jigsaw, Lehrer, Schüler.

V ostatnom čase sa čoraz intenzívnejšie prízvukuje potreba využívania aktivizujúcich metód vo vyučovaní. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že pojmy aktivita, aktivnosť a pod. nás zvädzajú predovšetkým uvažovať o využívaní aktivizujúcich metód. Toto konštatovanie je správne, ale podľa Petláka (2004, s. 146) nie je vyčerpávajúce. „Je samozrejmé, že aktivizujúce vyučovacie metódy navodzujú intelektuálnu, kognitívnu aktivitu – žiak si aktívne osvojuje učivo sprostredkované učiteľom, pravda, hodnotnejšie je, ak sám alebo so spolužiakmi rieši úlohy, problémy a tak získava nové vedomosti.“

Túto aktivitu však netreba vnímať len ako konkrétny prejav na vyučovaní, ona sa prenáša i do ďalších aktivít žiaka, do schopnosti riešenia divergentných úloh, do samovzdelávania a pod. Petlák (tamže, s. 146-147) ďalej uvádza, že „nemožno zabúdať na emocionálnu aktivitu, o ktorej si myslíme, že je v školách nedocenená. Všeobecne o tom hovoríme, ale už menej vieme žiakov k tomu, aby hodnoty nielen poznávali, ale aby aj prežívali radosť z úspechu, z učenia, predovšetkým aby prežívali hodnoty mravné, estetické, spoločenské...“

Súvislosť praktickej aktivity možno vidieť so psychomotorickými činnosťami, ale nielen s nimi. V rámci tejto aktivity ide aj o to, aby mal žiak možnosť riešiť nielen rôzne technické a praktické úlohy a situácie, ale aj situácie v iných predmetoch, situácie

každodenného života, situácie vyskytujúce sa v triede a pod.

O obľúbenosti aktivizujúcich metód medzi žiakmi svedčí aj výskum uskutočnený M. Hedbichtom, ktorý uvádza 32 štýlov výučby, zoradených podľa obľúbenosti u žiakov. V prvej desiatke boli napríklad skupinové diskusie, pokusy, alternatívna možnosť voľby učenia, praktické myšlienky. Až v tretej desiatke boli napríklad prednášky, pozorovanie, slohové úlohy a pod.

Aktivizujúcich metód je celý rad, v našom príspevku sa zameriame na metódu jigsaw a brainstorming.

každý žiak rovnako dôležitý, pretože výsledok všetkých závisí aj od jeho práce.

Existujú rôzne názvy pre túto metódu (napr. trieda – puzzle), ale podstata je vždy rovnaká: každý účastník v skupine by sa mal stať odborníkom, ktorý významne prispieva k úspechom celého tímu. Trieda je rozdelená do skupín po 5 až 6 žiakov. V ideálnom prípade sa každý žiak podieľa na samostatne zadanej úlohe.

Práca metódou jigsaw je vždy rozčlenená na viacero krokov:

Metóda jigsaw

Táto vyučovacia metóda sa doteraz na našich školách veľmi neudomácnila. Patrí tiež medzi aktivizujúce metódy a je dosť univerzálna. Dá sa využívať na rôznych predmetoch. Je zameraná na aktívne zapájanie žiakov do vzdelávacieho procesu. Tak, že posúva žiakov k zodpovednosti a núti ich intenzívnejšie participovať na hodine, či už prípravou materiálov, alebo dôkladnejším naštudovaním preberanej látky.

Metóda jigsaw sa využíva vtedy, keď žiaci musia zozbierať určité materiály na vyučovaciu hodinu, ktoré možno rozdeliť na kohézne fragmenty. Jednotlivo vytvárajú akoby časti skladačky, ktorá nakoniec vytvorí celé puzzle. Každý žiak sa rovnakou mierou musí zapojiť do prípravy vyučovacej hodiny podľa princípu, že učenie je najlepším spôsobom, ako sa učiť. Pri tejto metóde je

1. Každý žiak sa stáva tzv. expertom na určitú oblasť. Každá skupina má možnosť pracovať a študovať inú časť alebo iný aspekt témy. Skupiny majú diskutovať a rozvíjať svoje doterajšie poznatky a vedomosti. Každá osoba v skupine musí chápať problematiku dostatočne dobre, aby ho mohla vysvetliť inej skupine žiakov.
2. Druhé rozdelenie do skupín je také, že každá nová skupina zahŕňa jedného zástupcu každej z predchádzajúcich skupín v predchádzajúcom štádiu práce. Je vhodné poučiť skupinu, aby všetky informácie zhromaždila a neopomenula žiadny dôležitý poznatok.
3. Tzv. experti sa vracajú do svojich skupín a konfrontujú celkové získané vedomosti. Kontrolujú, či sa všetci naučili všetko.

Táto metóda núti žiakov do značnej

Fázy brainstormingu

Brainstorming stavia na dočasnom zámerom odblokovaní kritického myslenia pri súčasnom posilňovaní intuitívnych, ale aj náhodných zložiek myslenia. O brainstormingu hovoríme, že je to metóda s odloženým hodnotením. „Má dve dôležité a od seba výrazne oddelené fázy: fáza tvorby nápadov (divergentná fáza), po zreteľnom ukončení divergentnej fázy nasleduje fáza kritického myslenia (niekde sa uvádza aj ako konvergentná fáza). V divergentnej fáze sa produkujú netradičné i originálne nápady na riešenie problému. Vo fáze kritického myslenia sa tieto nápady kriticky hodnotia a prispôbujú požadovaným kritériám.“ (Petlák, 2004, s. 148)

Na začiatku učiteľ vytvorí vhodné prostredie s uvoľnenou atmosférou, kde môžu žiaci uplatňovať svoju fantáziu. Žiakom by sa malo umožniť voľné produkovanie nápadov, návrhov, riešení na zadanú tému. V prvej fáze je zakázané nápady, návrhy akýmkoľvek spôsobom hodnotiť (či už verbálnym, alebo neverbálnym prejavom). Kritika myšlienok žiakov brzdí ich tvorbu. Zákaz hodnotenia v prvej fáze má učiteľ, ale aj ostatní žiaci. Napriek nápadom, na prvý pohľad nezmyselným, môžu vzniknúť zaujímavé projekty. Všetky nápady sa zapisujú na viditeľné miesto (najčastejšie na tabuľu), aby jednotlivé nápady inšpirovali žiakov produkovať ďalšie nápady. Vychádza sa z toho, že

spolupráce a kooperácie. Všetci získajú pozitívny výsledok len vtedy, ak každý žiak využije znalosť (pomoc) iného spolužiaka. Každý musí pomáhať všetkým ostatným. (Skalková, 2007)

Počas využívania metódy jigsaw je úloha učiteľa skôr koordinačná a facilitátna. Výber tejto metódy treba zväziť a uplatniť tam, kde je možné rozčlenenie učiva a žiaci sú schopní do určitej miery absorbovať nové poznatky, ktoré spracovávajú.

Metóda jigsaw zvyšuje atraktivnosť vyučovania a umožňuje zvyšovať kľúčové kompetencie žiakov. Vybrané témy by mali mať podobnú štruktúru z hľadiska rozsahu a náročnosti. Každá skupina by mala zvládnuť ekvivalentný obsah, pracovať s materiálom a so stupňom zložitosti. Niekedy je takéto usporiadanie zhrnuté v učebniciach, inokedy je žiaduce, aby učiteľ pripravil materiály pre samotnú prácu žiakov. Dôležité je pred začiatkom výučby informovať žiakov o poradí pracovných fáz a to, že zvládnutie konkrétnej témy každým žiakom bude špecificky overovať iný žiak. „To, čo sa naučíš, budeš učiť iného spolužiaka a on zase niečo naučí teba.“ Zároveň bude kontrolovať stupeň porozumenia textu, syntézu a spôsob, akým sa prenáša informácia iným.

Efektívnosť metódy jigsaw je vo zvýšenej aktívnej účasti žiakov na vyučovací procese a ako motivačný prvok je uvedomiť si, že to, čo som sa naučil ja, odovzdám inému a naučím ho to, čo už ja viem. Ako uvádza Čapek (2016, s. 233), „táto metóda má mnoho výhod, ktorými žiaci získavajú alebo rozvíjajú množstvo hodnotných zručností, ako je:

- čítanie s porozumením,
- výber informácií,
- vypracovanie plánu,
- aktívne počúvanie,
- diskusia,
- spolupráca pri riešení úloh,
- riešenie konfliktov v skupine,

• vykonávanie rôznych úloh“.

Metóda brainstormingu

Je jedna z najvýznamnejších techník kreativity. Brainstorming je diskusná metóda, ktorá vyžaduje vyprodukovať v čase čo najviac samostatných nápadov na riešenie problémov. Brainstorming sa niekedy prekladá ako „búrka mozgov“. Ďalším prekladom je „búrka nápadov“. Tento preklad je oveľa výstižnejší, pretože ide o naozaj akúsi burzu nápadov, ktorá má svoje určené pravidlá. Autorom tejto metódy je Alex Osborn. Vychádzal zo životných skúseností tvorby nápadov. Hovoril, že mnohé nápady zaniknú skôr, než ich vyslovíme nahlas. Mnohokrát majú tvorcovia nápadov strach z kritiky ich nápadu. (Stuchlík, 2008)

Cieľom brainstormingu je získať čo najväčší počet nápadov na riešenie daného problému. Dalo by sa povedať, že ide o kvantitu nápadov. Áno, je to skutočný cieľ prvej fázy tejto metódy, ale cieľom druhej fázy, po prehodnotení nápadov, je dosiahnuť vysokú kvalitu. (Lupton, 2011)

v skupine sa väčšinou vyprodukuje viac nápadov, než by za rovnaký časový úsek vyprodukoval jednotlivec.

Ak už žiadne nápady od žiakov nepriechádzajú, uzatvorí sa divergentná fáza. Je dobré, ak fázu tvorby nápadov od fázy kritického hodnotenia oddelíme pre-

stávkou, aby si žiaci oddýchli a boli psychicky pripravení na ďalšiu fázu brainstormingu. V ďalšej fáze sa hodnotia nápady, ktoré vymysleli, a vyberajú tie najzaujímavejšie, ktoré sa dajú uskutočniť z dostupných materiálov a pomôcok. Vo fáze kritického myslenia sa vyradia tiež nápady, ktoré nezodpovedajú požiadavkám. Zvyšné nápady by sa mali prehodnocovať. Každý účastník by si mal vedieť obhájiť svoje vlastné stanovisko na riešenie problému.

Pre potreby technicky vzdelávacích predmetov má metóda brainstormingu viac fáz, než je to na iných vyučovacích hodinách. Odlišnosť oproti ostatným vyučovacím predmetom je v tom, že tu ide aj o priamu realizáciu najlepších návrhov. Spravidla si žiaci vyberú dva tri najlepšie návrhy a zrealizujú ich (najčastejšie formou skupinovej práce). Na konci realizačnej fázy skupiny svoj produkt prezentujú, vyhodnocuje sa najlepší zrealizovaný nápad. Žiak ihneď dostáva spätnú väzbu. Spravidla ide o tieto fázy:

1. Oboznámenie žiakov s pravidlami brainstormingu a uvedenie témy netrivičného riešenia nejakého „problému“.
2. Tvorba nápadov – produkcia nápadov k danej téme.
3. Krátka relaxácia.
4. Vyhodnocovanie návrhov, riešení.
5. Realizácia najlepších návrhov.
6. Vyhodnotenie zrealizovaných návrhov riešenia. (Valenta, 2014).

Metóda brainstormingu patrí do kategórie interaktívnych prezentačných zručností. Často ju používame, ak chceme, aby skupina tvorila nápady na danú tému alebo hľadala čo najviac kreatívnych riešení problému. V školskom prostredí je nástrojom, ktorý nám môže pomôcť triedu aktivizovať, podporuje logické myslenie, prebúdzá emócie, podporuje predstavivosť, napomáha budovať zdravé sebavedomie, učí žiakov koncentrovane vyjadriť svoj názor, pomáha zbaviť sa trémy a pod-

poruje tímovú prácu. (Višňovský – Kačáni, et al., 2000)

PaedDr. Mgr. Ladislav Moravík, DiS.,
VŠZaSP sv. Alžbety Bratislava
– FzaSP sv. Ladislava, Nové Zámky
Foto: Samphotostock

Literatúra:

- ČAPEK, R. 2016. *Moderní didaktika*. Praha : GRADA, 2016. 624 s. ISBN 978-80-247-345-07
- LUPTON, E. 2011. *Graphic Desing Thinking*. Princeton : Scientific, 2011. 184 s. ISBN 978-156-89-897-92
- PETLÁK, E. 2004. *Všeobecná didaktika*. Bratislava : Iris, 2004. 311 s. ISBN 80-89018-64-5
- SKALKOVÁ, J. 2007. *Obecná didaktika*. Praha : GRADA, 2007. 328 s. ISBN 978-80-247-1827
- STUHLÍK, R. 2008. *Tím snů*. Praha : GRADA, 2008. 148 s. ISBN 978-80-247-1776-0
- VALENTA, J. 2014. *Didaktika osobnosti a sociální výchovy*. Praha : GRADA, 2014. 232 s. ISBN 978-80-247-44-735
- VIŠŇOVSKÝ, L. – KAČÁNI, V. 2000. *Základy školskej pedagogiky*. Bratislava : Iris, 2000. 227 s. ISBN 80-89018-25-4

ABSTRAKT:

Moravík L., 2020: Využitie metódy jigsaw a brainstorming vo vyučovacom procese

Príspevok poukazuje na využitie dvoch vybraných aktivizujúcich metód a ich vhodné zakomponovanie do vyučovacieho procesu. Metóda jigsaw je v našich školách pomerne málo známa, ale dokáže žiakov aktívne vtiahnuť do vzdelávacieho procesu. Diskusná metóda brainstorming sa na vyučovacích hodinách využíva častejšie. Napriek tomu, že vychádza zo životných skúseností a generuje originálne nápady, učitelia ju neraz opomínajú.

Kľúčové slová: aktivizujúce metódy, brainstorming, jigsaw, učiteľ, žiak

Recenzenti: R. Kubovčíková, H. Oriščiková

DO VAŠEJ KNIŽNICE Z VYDAVATEĽSTVA GRADA

Psychologie učení

Teoretické a výzkumné poznatky pro edukační praxi

Průcha Jan

Fenomén učení hraje v životě všech lidí prvořadou roli – setkáváme se s ním od kolébky až do nejvyššího stáří. Kniha klade důraz nejen na klasické teoretické koncepty učení, ale i na aktuální problémy

ve výchovně-vzdělávací praxi. Autor vychází ze současného názorového trendu v zahraniční psychologii a pedagogice, založeného na přesvědčení, že objasňování a ovlivňování veškerých edukačních procesů ve školním i jiném prostředí musí být podloženo důkazy. Proto je velká pozornost věnována výzkumům učení, jejich metodám a výsledkům, a to i těm, které jsou v českém prostředí málo známé nebo mohou být pro čtenáře jinak pozoruhodné. Kniha je určena studentům pedagogických a psychologických oborů, učitelům a výzkumným pracovníkům ve společenskovední oblasti.

Formát/strán: 144×207, 272 strán,
Cena: 16,12 EUR

Kyberšikana

Průvodce novým fenoménem

Černá Alena (ed.), Dědková Lenka...

Kniha představuje relativně nový společenský jev, jemuž se v současnosti dostává velké pozornosti ve školství, v médiích i v akademickém světě. Čtenář se seznámí s jevy, které s kyberšikanou sou-

visejí (agrese a agresivní chování), s rozdíly oproti tradiční (školní) šikaně a s tím, jak je tato nová forma šikany formována specifickým charakterem online prostředí. Prostor je věnován i kyberšikaně v českém a světovém kontextu a jejímu mediálnímu obrazu. Podrobně jsou představeny charakteristiky jejích aktérů – obětí, agresorů i přihlížejících. Pozornost je upřena též na možné dopady kyberšikany a na způsoby, jakými se s ní její oběti vyrovnávají. Závěrečná část knihy je zaměřena na možnosti prevence a zvládnutí tohoto jevu na individuální, rodinné a institucionální rovině.

Formát/strán: 144×207, 152 strán,
Cena: 10,04 EUR

Online detstvo ako determinant súčasnej smutnej generácie

ABSTRACT:

Židová M: Online childhood as a determinant of a current generation

Family as the primary group represent one of the main communities in society. In order for the family to become a truly intimate, harmonious environment for all its members, it is essential that young people, later spouses, realize the importance of their relationship, responsibility for it, but also family members, to work on each other constantly to want to be better today than were yesterday, because that's the only way they can turn a house into a real home, because "What a partnership, such a parenthood" (Vymětal 2004, s. 107). Even a harmonious family can be affected by pathological phenomena, and currently one of the problems is the widespread online world, which affects the youngest and attacks their childhood, through which our generation becomes sad because young people quickly fall into addictions or become rapists or victims of the virtual world, etc.

Key words: online world, online childhood, online risk behaviour

Rodinné prostredie predstavuje výrazný determinant pre maloleté osoby do takej miery, že následne vplýva na ich budúce správanie a konanie. Mnohé z dysfunkčných, afunkčných rodín sú prostredím, ktoré predstavuje potenciálne riziko pre budúci život detí v tom najširšom zmysle slova. Rôzne formy asociálneho správania mladistvých sú len volaním o pomoc, prípadne odrazom hlbokých citových zranení, s ktorými sa nevedia vyrovať inak, len najčastejšie útokom, následným ubližovaním iným, prípadne sebe samému. Jedným z faktorov volania o pomoc možno považovať aj online detstvo, prípadne online život, ktorý dehonestuie predovšetkým skutočne plnohodnotné detstvo, ktoré z pedagogického, psychologického, sociologického, ale aj medicínskeho hľadiska predstavuje obdobie veľmi dynamické (Košťálová 2005). Detský vek je v živote maloletej osoby dôležitý pre vývoj a rozvoj, na čom sa výrazne podieľa aj hra ako jedna z typických činností pre toto obdobie. Hra podobne ako ostatné aktivity v živote jedinca sa vyznačuje

zámernosťou, spoločenskou podmienenosťou, ktoré výrazne ovplyvňujú rozvoj dieťaťa, prostredníctvom ktorých si osvojuje vedomosti a zručnosti. Detskú hru súčasných detí však nahradil virtuálny priestor. A u väčšiny mladistvých osôb hodnota skutočného sociálneho života, medziľudskej komunikácie stratila svoj pravý význam. Na vyjadrenie spomínaného problému sa

časnosti plní aj túto funkciu, lebo mu takú prisúdili jeho aktívni používatelia. O to nebezpečnejšie je to s porušovaním základného ľudského práva u maloletých osôb a smutné na tom je, že tohto priestupku sa dopúšťajú dospelí jedinci – rodičia týchto už online detí. Každý jedinec má právo na súkromie, ale mnohým deťom je táto skutočnosť odobratá práve zákonnými zástupca-

v pedagogickej praxi zaužíval termín *online*, ktorý je úzko spätý s rizikovým správaním vo virtuálnom priestore. Lexému *online* podľa Slovníka cudzích slov (2005) možno interpretovať v kontexte nášho článku ako adverbium, ktoré sa vzťahuje na (niečo) „priamo prepojené s riadiacim systémom“ (2005). Nevhodné rodinné prostredie a celková negatívna rodinná atmosféra nemusia zakaždým ľudí dotlačiť ostávať v interakcii čoraz viac práve s virtuálnym priestorom, ak sú naučení riešiť konflikty osobne a rovnako aj voľný čas. Takí nemusia hľadať v tomto priestore útechu a zdroj pomoci, ktoré by eliminovali ich ťažkosti. Lenže internet v sú-

mi, ktorí z radosti, rodičovskej pýchy vystavujú na sociálnych sieťach fotky vlastných detí, poskytujú o nich informácie, dopĺňajú ich komentármi pod zverejnenými fotkami a tým ich ukracujú o ich súkromie. Sú to deti, ktoré už vďaka rodičom žijú tzv. online detstvo a ani o tom nevedia. Rodičia si v mnohých prípadoch neuvedomujú riziko ubližovania, ktoré tým spôsobujú vlastným deťom i sebe, ani to, že u nich postupne budujú potenciál pre online rizikové správanie v ich budúcnosti, pretože s postupnou ontogenezou maloletej osoby súvisí aj väčšie vnímanie okolitého sveta a precízne sledovanie správania a konania vlastných rodičov.

Nebezpečenstvo spočíva v tom, že čokoľvek, čo jedinec zverejní na sociálnej sieti, to na nej ostáva. Internet je dnes veľmi krehkou záležitosťou práve preto, že sa fotky maloletých osôb, informácie o nich, ich rodinách dajú veľmi ľahko zneužiť na rôzne ohavné praktiky, ako sú napríklad: stiahnutie fotografie a vytvorenie nového účtu, (detská) pornografia, obťažovanie, vysmievanie, psychické šikanovanie, žiarlivosť, vydieranie, nevhodné sexuálne správanie, kyberagresia a pod. Problémové javy späté s online rizikovými formami správania možno diferencovať aj podľa: a) rizikového využívania internetu: vyhľadávanie nevhodných obsahov; nadmerne dlhý čas strávený na internete; neuvážené zverejňovanie osobných údajov, b) rizikového správania v prostredí internetu: šírenie nevhodných obsahov; formy kyberšikanovania; nevhodné sexuálne správanie; formy počítačovej kriminality (Dulovics, Makúchová 2018). V súčasnosti veľmi aktuálnym problémom v societe je práve kyberšikanovanie, čo predstavuje jednu z najhlavnejších online rizikových foriem správania vo virtuálnom svete.

Internetoví násilníci používajú digitálnu technológiu, aby obťažovali, vyhrážali sa alebo ponižovali, čo môže byť tiež vykompenzovaním si detskej bolesti na ešte slabšej obeti od nich. Na rozdiel od tradičného šikanovania, kyberšikanovanie si nevyžaduje osobný kontakt a nie je obmedzené na niekoľko svedkov naraz (Segal, Robinson 2019). Virtuálny priestor je nebezpečnejší pre mladistvých viac, ako sa zdá. V mnohých prípadoch sa dieťa utahuje do svojho online sveta, pretože je u neho prítomná bolesť zo situácií, ktorých je súčasťou a dlhodobo neriešené problémy môžu vyústiť aj v pomstu (Kopecký 2019). Okrem toho, že dieťa stráca práve detstvo, môže sa z neho stať aj „malý agresor“, ktorý bude hlavným aktérom kyberfungovania v online priestore. Internet sa v tomto prípade stáva veľkým pomocníkom na plodenie ľudskej zloby.

Spúšťačom online rizikového správania môže byť aj nepohoda v rodine, problém, ktorý oslabuje jej jadro, pretože to ľudí dotlačí ostávať v interakcii čoraz viac s virtuálnym priestorom, online priateľmi v ňom. Z toho následne jedinca žijú a dávajú mu možnosť nasýtiť ich po informáciách, novinkách a pod. Ani dospelí jedinca nie sú uchránení od závislosti od internetu, o to horšie je to s mladou generáciou. Všade navôkol nich je možnosť siahnúť po technológii,

ktorú vlastní ich najbližší, príbuzní a ktorú dnes už môže mať hocikto, čo je zároveň aj nevýhodou technického pokroku. Problematika online sveta je stredobodom pozornosti nielen vedec-kých pracovníkov, ale aj bežných ľudí, pretože s rýchlym pokrokom nových technológií má jedinec potrebu stať sa ich súčasťou a denne sa usiluje o adaptáciu vo virtuálnom priestore. Z tohto dôvodu si niektorí používatelia internetu neuvedomujú postupne obmedzený kontakt so sociálnym prostredím a vzťahmi v ňom. Práve deti a mladiství sú v súčasnom svete veľmi rizikovou skupinou society pre využitie virtuál-

neho priestoru vždy, ak sa jeho možnosti začnú využívať nevhodným spôsobom. Formy rizikového správania, o ktorých píšeme, by neboli tak veľmi determinujúce zvlášť pre spomenutú skupinu, aj keď sami o sebe vykazujú známky viacerých rizík, na základe ktorých sa jedinca ocitajú v problémoch. Ide o to, že ak sa skombinujú viaceré faktory (nevhodné rodinné prostredie pre vývin osobnosti dieťaťa, asociálne či patologické osobnosti a ich vplyv na tieto deti a mladistvé osoby, negatívny a nejednotný výchovný štýl, problémy v škole, s ktorými dieťa zápasí), tak z nevinných záležitostí, ako je napríklad čas strávený na internete, odreagovanie sa pri nejakých hrách, stránkach, sa môžu stať závažné chronické problémy. Výsledkom sú konkrétne živé riziká, ktoré je nutné riešiť intervenčne – odborne. Vyššie uvedené formy správania vo virtuálnom prostredí sú nebezpečné pre psychiku a emocionálnu jedinca, môžu hlboko negatívne poznačiť spomínané oblasti a výrazne ovplyvniť správanie a konanie človeka, zvlášť, ak sa stalo jeho súkromie navždy verejným. Následkom môžu byť aj

suicídne pokusy ukončiť vlastný život a tie následne vedú k maximálnemu obmedzeniu v sociálnom živote. Ide o veľkú bolesť aj pre rodinu postihnutého a jeho blízkych. Väčšia časť súčasných rodičov si uvedomuje následky internetovej závislosti, preto musia v tomto storočí zvýšiť pozornosť na voľnočasové aktivity vlastných detí. Online závislosť je nebezpečná práve preto, že ide o tichého zabijaka v rodinách. Mnoho maloletých osôb má s ňou problémy a bojujú s ňou úplne samy, pretože ich rodičia o tom nie sú dostatočne informovaní z dôvodu ich nevíťavosti alebo pracovnej vyťažene-

nosti. Ale nie sú to len deti či mladiství, ktorí ňou trpia. Postihuje aj dospelé osoby. Ale veľmi rizikový je online život pre mladú generáciu, lebo vo virtuálnom priestore môžu naraziť na deviantné osoby, ktoré cielene vyhľadávajú fotografie maloletých, mladistvých osôb na ich zneužitie, aby tým uspokojili ich vlastné potreby. Ide o abnormálne, ohavné praktiky, pred ktorými si mnohí zakrývajú oči. Ale, žiaľ, aj tieto už dávno zapustili korene v online svete a našli si v ňom svoje miesto. No ich ovocie nikdy nemôže slúžiť k dobru.

Musíme si uvedomiť, že technológie, ktoré máme k dispozícii, nie sú zlé, neodsudzujeme ich. Výhodou pre dnešnú mládež a mnohých pracujúcich ľudí prináša internet práve z dôvodu rýchleho a pestrého nájdenia nových informácií a pod. Nevýhodou však je, že používatelia internetu sa môžu dopracovať aj k obsahom, aplikáciám, ktoré nie sú pre nich vhodné, zvlášť, ak práve prežívajú ťažké obdobie, prípadne ich psychika a emocionálnosť nie sú vybavené na niektoré oblasti, pretože automaticky to znamená, že nie sú schopní zdravej percepcie. Nie sú vybavení na určenie

hraníc normality a abnormality v online svete a obsahu, ktoré sú v ňom prítomné. Nevýhodou nadmerného používania internetu je, že ich časom môže oberať o ich slobodu a obmedzovať ich (sociálny) život. Všetky negatívne formy propagované prostredníctvom internetu (závislosť od hrania hier, kybersexu, pornografie, vzťahov na internete, ale aj od samotného internetu a i.) vrátane sextingu sú veľmi nebezpečné pre mladú generáciu, pretože si neuvedomujú ich možné riziká a obdobie, v ktorom experimentujú sami so sebou, inými látkami, sa im môže zdať veľmi pohodlné, kým sa u nich neprejaví známky, ktoré vykazujú nebezpečenstvo v danej oblasti, napríklad: nespavosť, rôzne druhy závislosti, poruchy pozornosti, poruchy príjmu potravy, úzkosť, depresia, konflikty v osobnom i sociálnom živote, agresivita i agresia, suicidálne sklony, prípadne vraždy. Jadro týchto problémov tkvie v tom, že súčasná spoločnosť má prístup k mnohým digitálnym, informačným systémom, z ktorých sme si urobili psychohygienu, pri ktorej trávime čas zakaždým, ak v reálnom živote prežívame náročné situácie.

Žiaľ, práve počítač, mobil sú jedinými zdrojmi sociálneho kontaktu pre niektoré (utiahnuté, úzkostlivé) deti či mladistvé osoby. Netvrdíme, že odobratie týchto zariadení z rúk dieťaťa by bolo niečím nevhodným, pretože aj to je jedna z možností intervencie, ale často tak dieťa prichádza o posledný možný kontakt, ktorý prostredníctvom internetu nadobúda so svojimi priateľmi. Problematika online existencie je citlivejšia ako sa zdá. Nie jeden osud sa skončil tragicky len preto, lebo to, čo bolo súčasťou súkromných správ, sa stalo stredobodom internetu, teda širokého spoločenstva rôznych ľudí. Je dôležité učiť maloleté a mladistvé osoby vedieť sa odpútať od technológie, učiť ich pravým hodnotám, správne využitiu technológií, lebo v opačnom prípade sa pod vplyvom trápení, ktoré im virtuálny svet prináša a proti ktorým sa cítia často bezmocní, u nich prehľbujú negatívne pocity a mladí ľudia tak prichádzajú o radosť zo (sociálneho) života, čoho následkom je smutná generácia, ktorá je schopná komunikácie a vytvárania medziľudských vzťahov len prostredníctvom online prostredia. Ak sa teraz v rodinách nenastolia hranice týkajúce sa voľného času, ďalšia generácia bude ešte smutnejšou, lebo skutočný život bude pre ňu pojem neznámy a internet sa stane prvou hodnotou v živote jedinca, bez ktorej mu existencia nebude dávať zmysel.

Literatúra:

- DULOVICS, M., MAKÚCHOVÁ, J. 2018. *Selected forms of online risk behaviour in theoretical reflections focused on the occurrence of cyberbullying in school environment*. In: Niklová, M. et al. 2018. *Virtual Risks for Children and Youth and the Possibilities of Their Prevention in the V4 countries*. Banská Bystrica: Belianum. ISBN 978-80-557-1428-8.
- KOPECKÝ, K. 2019. *Co děti motivuje k tomu, aby páchaly kyberšikanu?* In: E-Bezpečí. Vol. 4(1). ISSN 2571-1679.
- KOŠŤALOVÁ, L. KOVÁČZS, L. 2055. *Úvod do pediatrie. Skriptá pre nelekárske smery*. BA: Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave. ISSN 1337-9577.
- PETRÁČKOVÁ, V. KRAUS, J. a kol. autorov. 2005. *Slovník cudzích slov*. BA: SPN. ISBN 80-10-00381-6.
- ROBINSON, L. SEGAL, J. 2019. *Bullying and Cyberbullying*. <https://www.helpguide.org/articles/abuse/bullying-and-cyberbullying.htm?pdf=12323>
- VYMĚTAL, J. 2004. *Úzkost a strach u dětí*. Portál, s. r. o. ISBN 80-7178-830-9.

Mgr. Monika Židová,
Prešovská univerzita, Fakulta
humanitných a prírodných vied
Foto: Samphotostock

ABSTRAKT:

Židová M., 2020: Online detstvo ako determinant súčasnej smutnej generácie

Rodina ako primárna skupina predstavuje jedno zo základných spoločenských v societe. Aby sa rodina stala skutočne intímny, harmonickým prostredím pre všetkých jej členov, je nevyhnutné, aby si mladí ľudia, neskôr manželia, uvedomovali význam ich vzťahu, zodpovednosť zaň, ale aj členov rodiny, aby neustále na sebe pracovali, aby chceli byť dnes lepšími, ako boli včera, pretože len tak môžu z domu vytvoriť skutočný domov, lebo platí: „Aké partnerstvo, také rodičovstvo“ (Vymětal 2004, s. 107). Aj harmonickú rodinu môžu postihnúť patologické javy, pričom v súčasnosti jedným z problémov je rozšírený online svet, ktorý postihuje už najmenších a útočí práve na ich detstvo, prostredníctvom ktorého sa tak naša generácia stáva smutnou, pretože mladí ľudia rýchlo upadajú do závislosti, prípadne sa stávajú násilníkmi či obeťami virtuálneho sveta a pod.

Kľúčové slová: online svet, online detstvo, online rizikové správanie

Recenzenti: M. Matulčíková, H. Oriščiková

Aktuality zväzu

Ročník XXIX. ~ Číslo II
Jún 2020

Vydáva
Odborový zväz pracovníkov
školsťva a vedy na Slovensku

Redakčná rada:
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.
– predseda redakčnej rady
RNDr. Ingrid Gamčíková
PaedDr. Eva Klikáčová
Mgr. Renáta Kubovčíková
Mgr. Juraj Stodolovský
Ing. Ivan Šoš, PhD.

Redakcia:
Vajnorská 1, 815 70 Bratislava
telefón: +421 2 502 40 421
www.ozpsav.sk

Grafické spracovanie,
korektúra textov, tlač:
MUSICA LITURGICA, s. r. o.,
Bratislava

Distribúované pre členov
Odborového zväzu pracovníkov
školsťva a vedy na Slovensku

Náklad: 3 400 ks

Príspevky posielajte e-mailom
na: haban@ozpsav.sk

ISSN 1338 – 7960

AZ

Vážení čitatelia, vážení členovia OZ PŠaV,

radi by sme vám prinášali ešte zaujímavejší a hodnotnejší obsah každého čísla časopisu Aktuality zväzu. Budeme radi, ak svojimi príspevkami, podnetmi, názormi obohatíte obsah v ďalších číslach vydania Aktualít zväzu. Vítané sú i odborné, recenzované články, ktoré prispievajú k napredovaniu regionálneho a vysokého školstva, k lepšiemu postaveniu zamestnancov rezortu školstva a profesijnému rastu čitateľov časopisu. Vaše príspevky posielajte, prosím, na adresu redakcie.

redakčná rada časopisu
Aktuality zväzu

OZNÁMENIE!

Vážení klienti a priatelia rekreačných zariadení OZ PŠaV Crocus v Kežmarských Žľaboch a Čingov v Slovenskom raji!

S radosťou vám oznamujeme, že po nútenej prestávke spôsobenej pandémiou spúšťame dňa **17. 6. 2020** prevádzku rekreačného zariadenia Crocus spolu s wellness centrom a takisto prevádzku rekreačného zariadenia Čingov za dodržania všetkých aktuálne platných opatrení nariadených ÚVZ SR.

Pripravili sme pre vás príjemné a zároveň bezpečné podmienky na regeneráciu a relax vo vašom obľúbenom prostredí Vysokých Tatier a Slovenského raja.

Ďakujeme všetkým verným klientom za pochopenie a spoluprácu pri zmene termínu pobytu a tiež novým klientom za prejavenu dôveru pri výbere dovolenky v RZ Crocus a RZ Čingov.

Pripomínáme, že všetci členovia OZ PŠaV na Slovensku a ich rodinní príslušníci majú nárok na zvýhodnené ceny podľa aktuálnych cenníkov. Členovia zväzu a ich nezaopatrené deti majú okrem toho nárok na dotáciu od zväzu pri pobytoch s plnou penziou na 3 viac nocí. Ponuku rekreačných pobytov, cenníky a ostatné informácie nájdete na webovej stránke zväzu v časti Rekreácie

<https://www.ozpsav.sk/sk/Rekreacie.alej>

Objednávky pre RZ Crocus na letnú a jesennú sezónu môžete posilať na e-mail: rzcrocus@stonline.sk alebo rezervovať na telefónnom čísle: 0911 273 488.

Objednávky pre RZ Čingov na jesennú a zimnú sezónu môžete posilať na e-mail: rz.cingov@atlas.sk alebo rezervovať na telefónnom čísle: 0918 901 773.

CROCUS

*Vaše rekreačné zariadenie
vám slúži už 25 rokov.*

Rekreačné zariadenie OZ PŠaV CROCUS
Kežmarské Žľaby 12
059 60 Tatranská Lomnica
Tel./fax +421 (0) 524 468165
GSM: +421 (0) 911 273 488
e-mail: rzcrocus@stonline.sk

Tešíme sa na vašu návštevu!

Chata Čingov

Vaša dovolenka a Slovenskom raje!

detské ihrisko

altánok s grilom

Vychutnajte si nové zážitky v prekrásnom prostredí Národného parku Slovenský raj, doprajte si vysnívaný oddych a relax!

Rekreačné zariadenie OZPŠaV na Slovensku - Čingov sídli neďaleko mesta Spišská Nová Ves, v lokalite Čingov, známej vstupnej brány do Slovenského raja.

Zariadenie má kapacitu 36 pevných lôžok, 4 prístelky a ponúka parkovanie priamo pri chate. Na prípravu stravy možno využiť kuchyňu, kompletne vybavenú riadom, sporákom, mikrovlnnou rúrou, chladničkami, mrazničkou a ďalšími elektrospotrebičmi. Stravovanie je možné aj v blízkej reštaurácii Lesnica (200 m), v hoteli Čingov alebo v neďalekom salaši.

Rekreačné zariadenie OZPŠaV Čingov je situované v tichom prostredí a ponúka dostatok priestoru pre rôzne voľnočasové, športové a teambuildingové aktivity v prírode Národného parku Slovenský raj. Športovo zdatní návštevníci si môžu zapožičať horské bicykle, k dispozícii majú tiež stolný futbal, biliard, stolný tenis a ďalšie športové náčinie. Zariadenie je ideálnym východiskovým bodom pre turistiku a športovanie. V okolí je možné zabezpečiť jazdu na koni, vyhlídkové lety, služby horského vodcu.

Zariadenie disponuje menším wellnessom (sauna, virivka), no aj v okolí sa poskytujú rôzne služby: sauny, masáže a bazén s 31 °C vodou v hoteli Čingov (500 m), termálne kúpalisko Vrbov (18 km), Akvapark Aquacity Poprad (20 km), kúpalisko s krytou plavárňou Spišská Nová Ves.

Počas zimnej sezóny sú v blízkom okolí nasledujúce možnosti lyžovania: Rittenberg Spišská Nová Ves, Ski centrum Mraznica, Ski centrum Levoča, Plejsy Krompachy.

Atrakcie v okolí: ZOO Spišská Nová Ves, Spišský hrad - Spišské Podhradie, Levoča - Kežmarok - gotická cesta, Dobšinská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa, Dardanely.

e-mail: rz.cingov@atlas.sk, mobil: +421 918 901 773
Tešíme sa na Vašu návštevu!
www.chatacingov.eu

